

VETO

ALGEMENE STUDENTENRAAD

Weekblad. Jaargang 9, '82-'83.
Nr. 23, dd. 18 maart 1983.

V.u. Marcel Meeus. Van Even-
straat 2D, 3000 Leuven.
Tel.: 016/22 44 38.

Redakties steeds op vrijdag
tussen 16.00 en 19.00 uur (open
voor ieder) op 't Stuc, Van
Evenstraat 2D, 1ste verd. Art.
binnen 1 week vóór verschijne.

Abonnementsprijs per jaarg.:
150 fr. (gewoon), 350 fr. (steun)
Te storten op rekening nr. KB
431-0079541-68 t.n.v. ASR-Veto,
Van Evenstr. 2D, Leuven, met
vermelding 'Veto-abonnement'.

Belangrijke mededeling

Wegens omstandigheden kon het zesde deel in ons dossier *De Vlaamse Uniefs*, m.n. het tweede deel over de *Rijksuniversiteit Gent* deze week niet afgedrukt worden.

Waarvoor onze verontschuldigen. En u kan op twee oortjes slapen; dit artikel komt er wél in *Veto* 24.

Wim Verhelst & Pieter T Jonck

'It was quite early in the morning.' This could be the first line of a medieval poem, discovered under a flat stone in the Scottish Highlands. However, the statement was true on March 1st. Two journalists of a local paper, called Veto (the third one couldn't catch the bus, his wife later told us), started the day with their usual contribution to the welfare of society: they opened their eyes. Loaded with dictionaries, Assimil courses and the latest holiday slides they headed for their office. The pronunciation of 'th' was exercised the night before, the mirror was left all wet and the taste of hot potatoes had become an obsession. Too English or not too English, that was the problem.

Niet Friedrich Engels maar wel Engels Out of ISOLation

Talk, talk

It is remarkable that the executive committee of isol. is organising a lot of activities this year. Anne-Marie and Kabir even talk of a new start, a new beginning. Many things have changed since their team was 'elected' (it was the only team, which presented itself as a candidate, but it got nearly all the votes) at the end of October 1982. The concept of electing a team is responsible for this positive evolution, they say. Till last year, six individuals had to be elected separately (a situation, which mostly resulted in a relative

Their own small circle. Anne-Marie and Kabir yet feel the initiative should come from the Belgian students. "Why don't they come to the isol. bar instead of foreign students going to *Stuc* or the *Oude Markt*?" Normally, Belgian students only take contact with isol. when they have a specific need, e.g. when they want some information about a certain country where they have to go, say, because of a scholarship. ASR and the member organisations could also be a big help. Till now foreign students participating in activities of, for instance, 'Sportraad', were all isol. initiatives.

The bar (which is only one element of isol., 'though many people put it on the same level), hasn't become the meeting place had in mind. Most of the foreign students don't go to the bar and the local students aren't regular visitors neither. Anne-Marie and Kabir think a bar committee could realise an amelioration of the bar function. At the moment only one student is responsible for the bar organisation and that proves a too heavy burden to carry.

More more talk talk

Politics was an item we largely discussed. isol. doesn't often express political views in matters, which we consider as relevant for foreign students. That's normal, our conversation partners tell. We mustn't forget that there are 1100 foreign students in Leuven, representing 88 countries, many cultures, many religions and of course many views. That's why it is difficult to formulate one view, which everybody can agree with. However, direct political interventions are possible for the different national groups. In urgent or very important matters the national delegates can call for a council meeting, where official isol. statements can be put forward and specific actions can be organised (it's important to know that political action by foreigners in Belgium isn't allowed easily). There is a difference between voting against the membership of Protea and nsv on a 'ASR-stuurgroep' meeting and joining AFF ('Anti-Fascistisch Front') on a permanent base, as was asked. Regular involvement isn't possible and that's why isol. only interferes when they are asked to help or to formulate the official isol. view. "The interest exists,

Loaded with dictionaries, Assimil courses and the latest holiday slides two journalists of Veto headed for the ISOL-bar; they were in for an interview held with the president and secretary of the executive committee of the International Students Organisation. (picture Wim Verhelst)

but we have to see how far we can go', this was the conclusion of a long conversation.

The options are explained, the realization has started but what will happen next year? 'Continuity', what about it? Anne-Marie and Kabir told continuity is a practical problem because of the change of people, who are working as member of the executive committee and return to their home country after completion of the study, taking their experience and knowledge (sometimes even more) with them. Many foreign students only stay at the KUL for one or two years. The lack of continuity also makes the participation in the ASR policies difficult: items are discussed, which are influenced by the past and which will be realised in the coming years. That's why Anne-Marie and Kabir consider the function of the isol. 'vrijgestelde' as very important. The 'vrijgestelde' is the connecting person between past and future. The need of continuity and the number of activities might make a full time job (the 'vrijgestelde' works part time now) necessary.

The election of this year takes place on May the 5th. Only teams can be candidate. To assure the needed heterogeneity no more than two candidates of the same continent are asked. Lists and policy plans have to be 'before April the 26th. The executive

committee of this year hopes the work of 1983 will stimulate the interest in the election, and at least three teams will present themselves as candidates. Of course, Veto will report you about the teams, the policy plans and the elections themselves.

Peter Young
Philip Canfine

ISOL was founded on January the 30th, 1973, when the Cercle des Étudiants Étrangères, which as masterorganization of all foreign students in pre-1968 Louvain, moved to Louvain-la-Neuve. The foreign students who stayed in Louvain needed, of course, an organization of their own and so ISOL (International Students Organization of Louvain) was born. ISOL — at that time housed in the Bogaardenstraat — got recognized and subsidized by ABOS as a club. In 1975 it became a member of ASR. In 1977 ISOL office and ISOL bar moved to Home Vesalius. Home Vesalius tried to become a foyer — such statute would enable them to collect more money — wherein they succeeded in 1980. But as a result, as the consequence of a misunderstanding, ISOL didn't get any ABOS subsidies anymore.

The bar (which is only one element of ISOL, though many people put it on the same level) hasn't become the meeting place had in mind. (picture Wiv)

We were all in for an interview with Anne-Marie Oosterhoff and Rezaul Kabir, respectively the president, and the secretary of the executive committee of isol. You can read about integration, politics, ASR, elections, continuity, bar policies and maybe the weather in the following report! An information on the history of isol. can be found next to the interview. And please, remember the song of the Animals: 'Don't let me be misunderstood!'

Moon actief

Deze week werden te Leuven andermaal enkele 'missionarissen' opgemerkt van de Vereniging van het Wereldkristendom, die o.a. met het tijdschrift "Een Familie" (kostprijs: 80 per nummer) aan huis rondleerden.

hieraan in het tijdschrift, in zeer kleine lettertjes, staat te lezen dat de Vereniging van het Wereldkristendom gesticht werd door de heer Sun Myung Moon, beter gekend dus als Grote Man van de Moon-sekte. In Amerika verwerkte deze sekte enorme deining o.v.w. haar ekstreme praktijken t.a.v. de leden (hersenspoelingen, verplichte prostitutie, afpersingen,...). De in Leuven opgemerkte 'missionarissen' blijken van Oostenrijkse nationaliteit, en houden zich momenteel in de buurt van Leuven op. □

supremacy of the Zairian students). Now a group presenting a policy plan, has to be candidate. Their team wanted to consolidate this evolution by changing the statutes and the internal regulations, so that the results, reached on the financial and the organisational plan, will last for years.

What as a goal in the policy plan of this year's team were the projects? 'Integration' was a stressed item. It could partly be realised by stimulating Belgian students to become members of isol. The isol. bar is more than a concentration of drinking facilities. Therefore it was used as a meeting place. It was also said that the relations between ISOL and Home Vesalius, between ISOL and ASR had to be regarded. At last, the team promised to give a complete financial report at the end of their activities.

As was said, integration is an important issue and still a problem. For Dutch and German students (who are quite numerous, because of the *numerus clausus* in their own country) the problem is nearly non-existent, but for foreign students who have totally different cultural background the Belgian way of life may present some difficulties. Anne-Marie gives an example: 'How to get in contact with girls?'. The executive committee was happy to see 25 Belgian students asking for isol. membership, for the willingness of the local students is a basic factor. Of course, it is time that foreign students tend to stay within

'K.U. Leuven praat veel over vrede'

Lees snel dit hoekje en laat dan de rest van deze Veto even liggen voor later, want hét grote gewicht van deze week ligt op de middenpagina. Daar kan je in ekstremis nog alles te weten komen over hoe deze unief, de K.U. Leuven, zich voor de vrede 'ingezet' heeft, met veel gepraat dan toch, tussen 01 en 04.03.83.

Je was er inderdaad waarschijnlijk niet bij, want de belangstelling was globaal genomen niet bepaald overdonderend te noemen. Gelukkig waren de meeste gerenomeerde invités wel op de afspraak om te spreken over, te pleiten voor vrede: Veto luisterde voor U naar Röhling, Benson, Tinbergen... Ook keek Veto naar de vredesfilm *Gandhi*, maar daarover leest u pas volgende week. Ook brengen we een algemene evaluatie van het gebeuren. Met eigen foto's d'erbij.

Vollà, en nu niet gelachen en naar pagina 6 en 7.

LEZERSBRIEVEN

Een veelsnijdend zwaard

Wat laat kruij ik in de pen i.v.m. het redactioneel van Veto nr. 16, dd. 28 januari 1983 ("Verkrachting: een veelsnijdend zwaard?"). Laat ik vooraf duidelijk stellen, dat ik met de meeste afschuw verkrachting verwerp.

Toch vraag ik me af of men in verband met het probleem van de verkrachtingen niet aan goedkope stemmingmakerij doet. Men spreekt zo o.m. over de verbazingwekkende hoge cijfers voor Leuven, zonder echter te verwijzen naar onbetwiste statistieken. Ik zou de Leuvense vrouwenorganisaties dan ook eens verzoeken om met hard cijfermateriaal af te komen.

Ten tweede beweert men dat de vrouwen niet durven aangeven dat ze verkracht werden, dit zogezegd om een maatschappelijk stigma te ontlopen. Terwijl het toch duidelijk is, dat we in een anonieme maatschappij leven, wie weet nu wat of wat niet wordt aangegeven bij de politie. Ook hier ontbreekt weer enig cijfermateriaal. Heeft men schattingen betreffende niet-aangifte van verkrachting?

Ten slotte nog een opmerking over de oorzaken. In het redactioneel wordt er o.m. verwezen naar een verkeerde opvoeding, die jongens aan-

zet vrouwen te beschouwen als gebruiksvoorwerpen. Terwijl in de foto naast het artikel dan weer gesteld wordt dat verkrachting het gevolg is van een klasmaatschappij. M.a.w. men verklaart verkrachting d.m.v. economische verhoudingen, in een klassenloze maatschappij waarin de produktiemiddelen gesocialiseerd zullen zijn, zal er geen geweld tegen vrouwen meer bestaan...??

Het betreft hier niet alleen een reductionistische redenering (alles verklaren vanuit de relatie tot de produktiemiddelen, met verwaarlozing van sociale, psychologische en etische aspecten), maar ook een uitermate simplistische en onwetenschappelijke stelling.

Frans Jacobs

Alle lezersreacties kunnen gereserveerd worden op het Veto-sekretariaat, 't Stuc, Van Evenstraat 2D, 3000 Leuven, verdieping 1, deur 6. Schrijfsels, waarop men geen naam durft te zetten of die niks te maken hebben met de Veto-inhoud, worden verbannen naar de doofpot of de prullenmand. "Naam en adres bij de redactie bekend" is een moeilijke te vinden achterpoortje, onze zachtmoedige schaar is een soms te zoeken inleverpoortje. Dus, als iemand van jullie nu nog zin heeft...

(ADVERTENTIE)

VLAANDEREN MORGEN

Driemaandelijks cahier van de Werkgemeenschap Vlaanderen Morgen

Vlaanderen Morgen is een Werkgemeenschap van radikale Vlamingen die zich willen beraden over de evolutie van de Vlaamse beweging en de Vlaamse politiek en over de toekomst van de Vlamingen in een wereld in volle evolutie.

Zij maken zich zorgen over de toenemende verzuiling in Vlaanderen en over de geestelijke verschraving van de Vlaamse politiek.

De lamentabele wijze waarop het probleem van de staathervorming wordt behandeld dreigt deze politiek te verenigen tot een sloganistiek. Daarom willen zij bijdragen om de Vlaamse politiek radikaal Vlaams te houden maar tevens opnieuw te bezien met een verjongd dynamisme, met meer pluralisme, meer rechtvaardigheidsstreven en meer internationale gerichtheid, kortom, met meer maatschappelijke bewogenheid.

De Werkgemeenschap Vlaanderen Morgen ziet haar taak niet op het vlak van structuren, organisaties, van macht of toegepaste politiek, wel als bevruchtend voor diegenen op wie de plicht rust aan de Vlaamse zelfstandigheid een maatschappelijke inhoud te geven die haar de moeite waard maakt.

Een abonnement voor de nieuwe jaargang ?

Je kunt nu genieten van een extra-promotie :

studentenabonnement aan halve prijs : 250 fr.

Te storten op rekening

410-0714891-24

ten name van Vlaanderen Morgen

Tentoonstelling : 'Surrealisme'

Ronny Willekens is bezeten door het surrealisme. Dit vindt zijn neerslag in de olieverfschilderijen die hij in de voorbije vier jaar heeft geproduceerd. Hierbij kon hij terugvallen op een opleiding van vijf jaar aan de avondschool plastische kunsten Maasmechelen en een inleiding in het modeltekenen aan de academie voor schone kunsten te Leuven.

Voor de eerste maal exposeert hij zijn werken in de fakbar moderne geschiedenis, parkstraat 72, Leuven, van dinsdag 22 maart tot donderdag 24, telkens van 17 tot 21 uur. De vernissage vindt plaats maandag 21 maart om 22 uur. Daarbij wordt je uiteraard vergast op een receptie. Een korte inleiding wordt gegeven door Karin Debroey, praeses geschiedenis, en Ronny in hoogsteigen persoon. Hij nodigt je dan ook samen met de historische kring uit een kijkje te komen nemen.

Ter kennismaking een greep uit de

opvattingen van Ronny over surrealisme.

"Het surrealisme is een richting in de kunst, die de werkelijkheid met voorstellingen uit het onderbewuste vermengt, waarbij de kunstenaar optreedt als een medium voor de weergave van het droombeeld. Het 'surrealisme' zet zich af tegen een te verstandelijke en rationele benadering van het menselijke denken en handelen, stapt daarvoor af van veel traditionele waarden en opent de weg voor het scheppen vanuit het onderbewuste.

De *vormtaal* werd aanvankelijk o.a. ontleend aan die van de 'Metafysische schilderij' en het 'dadaïsme'. Hun meest typerende kenmerk is dat zij het fantastische en toevallige willen afbeelden, bijvoorbeeld door het combineren van objecten die feitelijk in geen enkel verband met elkaar staan.

Soms worden zelfs objecten gekreërd die op het eerste gezicht niets herkenbaars hebben, maar die onbewust wel in een indirecte relatie staan met menselijke gevoelens en gedachten."

B. Ramakers

(Foto Wim Verhelst)

Tentoonstelling Ronny Willekens — Surrealisme fakbar moderne geschiedenis, parkstraat 72 vernissage maandag 21 maart 22.00 u. open dinsdag 22 — donderdag 24 maart telkens van 17.00 tot 21.00 uur.

EEN WEERGAVE VAN GEVOELENS EN GEDACHTEN ONTSPROTEN UIT EEN DROOMWERELD.

(ADVERTENTIE)

AUDIO

VERKOOP & SERVICE

Sony - Marantz
Bang & Olufsen
Dual - Sanyo - Akai
Lenco - Grundig
Pioneer - Panasonic
Yamaha - B & W
Revox - Tandberg
enz

Donderdag gesloten

(016) 22 43 64
Diestsestraat 164-168
3000 LEUVEN

VIDEO

VERKOOP & SERVICE

SONY
UMATIC
BETAMAX
PANASONIC
SANYO
BANG & OLUFSEN
GRUNDIG

Donderdag gesloten

ecomag

AUDIO
AV
VIDEO

Publimag

Het ei van Newton

Zis column, if it appears of course, starts more and more looking as an index, as a guide, zat takes your hand and helps you jumping over written lines as race horses. It is a task, a vocation as everyzing else but we like more to go on ze metaphysical tour (have you ever heard us telling stories about ze real matters of ze life?) and to put, wiz knowledge of zings and wiz a blunt pen, someone in his shirt or worse. Zat's why I wanted today to go on ze farmer wiz you and to get rid of ze crisis contribution of ze popular dish, called 'lost bread', like it...

Excuse me, during all zis I've smoozly forgotten to give you some explanation about ze quite out ze tube jumping use of language in zis contribution. And I had just now such an interesting preface in ze refrigerator of my brains. However, a false start isn't a

disaster, zat's what Eddy Merckx said some years ago and who are we (inderdeed, who are we?), who are we to contradict a fabricator of bikes?

A cliché is never away and zat's why it is for us a real pleasure and a sweet honour to announce you, best reader, zat in zis number of your bodymagazine an article is published in English. Zis is, wizout boe or ba, an unique fact in ze history of student journalism. we are now on ze same level of Academic Timigen. To express and ventilate our enzousiasm, our fervent gladness we write zese Egg lines in ze language of Newton (it's a pity ze man hasn't had zis opportunity by his own), of ze Beatles (of course, Liverpool is fourteen points ahead) and of Wilfried Martens, (sometimes, when he serves mumbo jumbo about Poland on American tele-

vision.)

I gasp of joy, I stamp like a horse betting winner, I jump out of ze blocks like Vanderhaerden in ze papers. (Wait a minute, I still have to tell zat zis contribution came to stand wiz ze appreciated cooperation of ze EEC Translation Institute, of ze National Society for ze Sale of Agriculture Products and of ze Fan Club of Armand-Can-I-Ask-You-A-Question-Pien.)

Normally I wanted here to expatiate on ze economical merite of 'lost bread' as element wiz in ze recycle and reproduction function of ze individual social components, but following ze new intern regulations, I can hold it for regarded. (Best reader, don't come zis week to tell zat zere was nozing to read in ze Eggs. My sleeves are very zankfull.) Our time is up, our lines are filled. Zis was Roger Newton, BRT, London.

In Veto 12 werd uit de doeken gedaan, hoe de alternatieve culturele centra in Vlaanderen op de rand van de afgrond zijn komen te staan. Een paar jaar geleden schoten zij als paddestoelen uit de grond. Voor hun professionele omkadering maakten zij massaal gebruik van BTK-projecten. Zij kenden maar weinig eigen tewerkstelling. 't Stuc bv. maar drie half-tijmes. Het BTK wordt nu echter afgebouwd, en het met veel tamtam aangekondigde derde arbeidscircuit (DAC) blijkt een misplaatste grap te zijn. Er zijn echter openingen mogelijk volgens het ministerie: de besparingen (10 à 15 miljoen) op het Teaterdecreet zouden kunnen gekompenseerd worden door diezelfde DAC's. Misschien opent dit ook perspectieven voor de alternatieven... (Zie Knack, nr. 5, '83). Nu die centra het, met zijn twaalf, moeten stellen met 9 BTK'ers (vier daarvan, die van 't Stuc, behoren tot een vorig plan, dat verlengd werd, en moeten dus voor 25% uit eigen middelen betaald worden) i.p.v. de vroegere 23, hebben zij een schrijven gericht aan Poma, minister van de Vlaamse Gemeenschap voor cultuur. Die brief werd op een persconferentie, dd. 1 maart '83, voorgesteld.

Deze centra aldus de brief, leggen de klemtouwen op culturele vernieuwing en artistieke kwaliteit. Ze zijn een platform voor jonge, beginnende kunstenaars en richten zich ook op een overwegend jong publiek. Het zijn eigenlijk de enige centra die buitenlands kwaliteitsmaterieel importeren (waarvoor zij subsidies krijgen van Internationale Culturele Samenwerking, IRC) en aan experimenteel en vormingsteater een podium bieden. Veel beginnende artiesten, die nu internationale erkenning genieten, zo-

Vranken nogmaals

Op z'n Vrankst...

De zaak Vranken bereikt destijds zijn hoogtepunt. Na de persconferentie die onlangs werd gehouden en waarop de hele Vlaamse pers was uitgenodigd, volgde er op woensdag 9 maart een betoging, terwyl op de Akademische Raad van 14 maart een heel dossier Vranken door de studenten aan de vergadering werd voorgelegd. De eis is: 'Vranken buiten!'. Als docent van het vak 'Algemene evaluatie- en behandelings technieken' van de motorische revalidatie' moet Vranken uit haar onderwijsopdracht ontheven worden.

Een hondertal kine-studenten stapte vorige week op van het sportkot naar het centrum van Leuven om hun protest tegen de docente te uiten. Overigens had Vranken, om de manifestatie te boycotten wellicht, juist op het uur van de betoging een extra les ingelegd. Maandag 14 maart werd de Akademische Raad gevraagd zich uit te spreken over het dossier Vranken (op het moment van dit schrijven is het echter niet mogelijk iets te weten over de resultaten van deze vergadering). Men klaagt zowel de onaanvaardbare houding van Vranken tijdens de examens aan als, als haar doercedrag in het algemeen.

De feiten i.v.m. de examens zijn reeds genoegzaam bekend: de procedurefouten die werden gemaakt tijdens de deliberatie van de septemberzitting '82, het toegif van de studenten om de zaak te beslechten via een februari-zitting, daar waar men eigenlijk een herdeliberatie had kunnen eisen; en, desondanks, de volgehouden weigering om het examenreglement in deze extra zitting uiteindelijk toch toe te passen. Dit alles zou reeds voldoende moeten zijn om de persoon in kwestie te wraken. Maar Vranken geeft niet alleen abnormaal lage cijfers, (*) en lapt het examenreglement aan

Komaan, Poma!

Noodbericht alternatieve centra

als Jan Declair en Anne-Thérèse De Keersmaeker, begonnen hun loopbaan in dit circuit, wat betreft passieve baan in dit circuit. Overigens bestrijdt dit circuit, wat betreft passieve cultuurbeoefening, zodat alle genres, hoewel 't Stuc bv. de nadruk legt op dans en theater (omdat op die gebieden voor het overgrote deel het meest gebeurt). Daarnaast stimuleren zij ook de actieve cultuurbeoefening door cursussen, debatten, en had 't Stuc verleden jaar zelfs een eerste eigen teaterproductie.

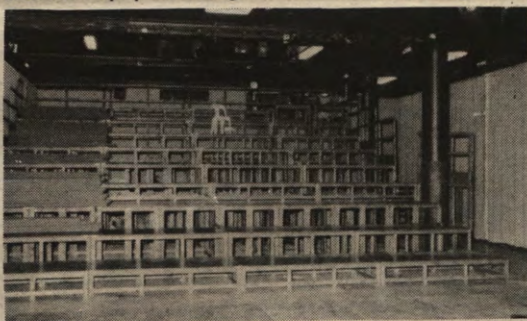
Vreedzame koëxistentie

Je vraagt je natuurlijk af, of aan zo'n alternatief circuit wel nood bestaat, naast de vele culturele centra waarmee dit land gezegend is. Volgens de alternatieven wel. Daarvoor hebben zij overtuigend cijfermateriaal achter de hand. Bovendien, waar de officiële centra vooral instaan voor cultuurverspreiding en cultuurbehoud, willen de alternatieve centra dynamiek provoceren, nieuwe dingen brengen. Zij zijn dus aanvullend. Bovendien bestaan ze vaak al langer dan de gewone culturele centra. Samenwerking is dan ook niet uitgesloten, en heeft b.v. in het Vlaams Teatercircuit al vaste vorm gekregen.

Andermaal echter, geen personeel, geen werking! Daar helpt de massale steun van vrijwilligers (243, gemiddeld ongeveer twintig per centrum) geen ene moer aan. En hier wringt het schoentje van BTK/DAC. De vragen aan de minister liggen dus nogal voor de hand. Enerzijds een erkenning van de overheid van de Vlaamse Gemeenschap van het belang van deze centra. Een erkenning zou de samenwerking met de plaatselijke onzekerheid verminderen. Het is immers geen lachertje nooit te weten wat de dag van morgen zal brengen. Anderzijds willen ze dat het kabinet over de nijpende toestand een dossier zou samenstellen naar de ministers van Arbeid en

Tewerkstelling en Begroting toe, om aan te dringen op een regeling. In een overgangsfase b.v. door de tewerkstelling in DAC zodanig te versoepelen dat deze centra ervoor in aanmerking komen, en door de BTK-plannen in stand te houden.

Een dringende vraag: als er binnen twee maanden geen oplossing is, zijn veel van deze centra met onmiddellijke sluiting bedreigd. Een dringende vraag, die moeilijk te ontwijken zal zijn voor de minister. De cijfers van het aantal bezoekers op zich legitimeren immers hun bestaan al: meer dan 100.000 verleden jaar. En dat voor organisaties die binnen geen enkele traditionele koepel passen. In België!

Het mag eigenlijk een klein wonder heten dat 't Stuc in maart een affiche van uitzonderlijk hoog peil kan presenteren. (foto Wim Verhelst)

Beheerders buiten

Tijdens het vragen uurjes opperde iemand (nogal voorvarend) de beheerders van de officiële centra af te zetten en ze te vervangen door alternatieven. Dat is natuurlijk de bedoeling niet. De alternatieve centra zijn geen (of niet enkel) kritiek op de bestaande centra, hebben andere doelstellingen. Men vroeg ook of zo'n centra er in Wallonië niet beter voorstaan, en dat blijkt inderdaad het geval te zijn.

Het interdepartementeel begrotingsfonds komt meer tussen voor de tewerkstelling. Bovendien is het cultuureleven er veel minder sterk gestructureerd dan in Vlaanderen.

Die sterke Vlaamse structuur zou op termijn wel eens een nevenstructuur in de hand kunnen werken, als het zo doorgaat. Er valt echter niet te vrezen dat de erkenning gebondenheid zal meebrengen. De alternatieve vragen enkel op onrechtstreekse wijze subsidies, nl. door tewerkstelling, en kunnen dus niet rechtstreeks gekon-

troleerd worden. Op het einde van de persconferentie kwam nogmaals de treurige vaststelling dat België, qua cultuurbudget in procent van het BNP, Europa's lelijkje eendje is.

Het verschil met Nederland is zelfs zo flagrant dat NRC-Handelsblad-redakteur Reinjan Mulder, op reportage in Gent, in een kennelijke staat van verbijtering konstateert: "De Belgische overheid doet weinig aan de bevordering van de cultuur, maar dat staat een ongeremde bloei nauwelijks in de weg (...) manifestaties (...) komen in Nederland zelden zonder overheidsbijdrage tot stand, in België vormt het ontbreken daarvan op zijn minst geen beletsel. Hier heerst het eigen initia-

werd, maar slecht voor vier personen: één licentiaat minder.

De beheeraard oordeelde echter dat ieder die een half jaar full-time tegen dopvergoeding gewerkt had op 't Stuc (en voor sommigen begon dat een pijnlijke zaak te worden...) recht had op een contract van twaalf maanden. Twee mensen vielen hierdoor uit de boot. Door gelukkig toeval werd deze bittere pil een beetje verguld: één van hen begint over drie maanden zijn burgerdienst bij Sfinx vzw in Antwerpen, en iemand anders kan nog slechts zes maanden blijven om wille van studierende.

De 25% loonkosten van de vier BTK'ers en de bijkomende tewerkstellingskosten bedragen een slordige 900.000 fr. De ASR-kontrakten blijven gewoon doorlopen, maar werden van de centrale ASR-begroting overgeheveld naar de vzw 't Stuc. Dit opent meer mogelijkheden voor het aanvragen van mensen die burgerdienst willen doen op 't Stuc, vermits de omkadering anders een beetje magertjes zou uitvallen op papier. Iedereen hoopt nu maar dat er in de komende maanden een wonder zal gebeuren.

Indirecte belasting

Deze voortdurende onzekerheid heeft echter al ruim haar tol geëist in de werking van 't Stuc. Er is een half jaar gewerkt zonder een duidelijke personeelsploeg, niet bevorderlijk voor duidelijke taakverdelingen. Iedereen deed op een bepaald moment zo'n beetje aan promotie. De kansen op een promotiebeleid waren daarmee wel verkeken. De slag met de administratie om toch BTK'ers te pakken te krijgen, het aanschrijven van mensen om steun, lieten heel wat werk onverrichterzake liggen, zo o.m. de boekhouding voor de RVA. Het verhouding is natuurlijk dat je zo'n toestand niet ver in de toekomst kunt plannen. Eerst dacht men de programmatische in maart te moeten stoppen, achteraf bleek toch een ander door te kunnen gaan. Het mag eigenlijk een klein wonder heten dat 't Stuc in maart een affiche van uitzonderlijk hoog peil kan presenteren. Hoewel, door de overhaaste planning werd het aanbod een onevenwichtig verspreid in de tijd. In zo'n klimaat blijven ook wrijvingen tussen de personeel niet van de lucht... Voorlopig rooit men het echter wel. Deze indirecte belasting, in kristijnd, begint echter de grens van het draaglijke te bereiken.

Pieter T'Jonck

(ADVERTENTIE)

alstublieft

Pencoprint maakt een eind aan tijdgebrek op de tekenkamer.

tijdwinst

Tijd die verspild wordt voor het uitvoeren van steeds weer hetzelfde tekenwerk.

Pencoprint's Xerox 2080 vergroot en verkleint tekeningen, illustraties, affiches.

Maakt van oude tekeningen nieuwe. Supersnel. Gestoken scherp. Is een tekening verbleekt of ingescheurd? Met onze 2080 maken we er snel een keurige afdruk van. Een wijziging? We drukken ongefixeerd, vlakken het te veranderen stuk uit en fixeren. Klaar voor de wijziging!

afdrukmateriaal

A1 of 620 mm breed bij bijna iedere lengte. Normaal papier, kalkpapier, tekenfilm (polyester of acetaat)

niet te groot en niet te klein

Pencoprint's 2080 zorgt ervoor dat uw afdraken altijd precies op maat zijn. Iemand die met een miniem onderdeel van een grote tekening bezig is, hoeft niet moeizaam te frunniken in een klein hoekje van die hele lap. En een ander die op het werk maar een klein plekje tot zijn beschikking heeft, hoeft niet te worstelen met een half papieren voetbalveld.

originelen

AO of 914 mm breed bij bijna iedere lengte. Niet lichtdoorlatend, doorschijnend of transparant.

PENCOPRINT, TIENSESTRAAT 36 TEL. 016.22.10.39

(*) Ten onrechte werd vorige week in deze Veto beweerd dat de ko-tularis van het vak 'Algemene technieken van de motorische revalidatie', met name prof. Stijns, gul met punten zou hebben rondgestrooid, om het lage cijfer van zijn collega te compenseren. Prof. Stijns heeft nooit die bedoeling gehad en geeft overigens normale punten.

Derde industriële revolutie:

«Over tafelspringers en beeldenstormers»

De organisatoren van Unief en Maatschappij konden tevreden zijn: de Kleine Aula liep woensdag 9 maart helemaal vol. Veel mensen hadden er zelfs een paar uurtjes staan voor over om de discussie over de DIRV (*Derde Industriële Revolutie in Vlaanderen*) van nabij mee te maken.

Panelleden waren minister Gaston Geens, voorzitter van de Vlaamse deelregering, professor Van Overstraeten, die aan onze Leuvense unief een prestigieus laboratorium inzake mikro-elektronika leidt en aan de andere zijde van de tafel de heer G. Eggermont van het ABVV en Paul Bergmans, een arbeids-socioloog.

Minister Geens beet de spits af met een vurig pleidooi voor de DIRV. Hij wees erop dat Vlaanderen tijdens de eerste industriële revolutie één van de koplopers was geweest en hij zag niet in waarom dat in deze derde industriële revolutie niet weer het geval zou kunnen zijn. Kortom, het klassieke Geens-praatje voor de vaak: we konden het ons niet permitteren om maar weer eens de trein te missen en bovendien waren er genoeg geschoolde jongeren in Vlaanderen om een hernieuwde groei in de sektor van de spijttechnologie mogelijk te maken.

DIRV op de samenleving kunnen onderzoeken. Kortom, geen vuiltje aan de lucht volgens Geens...

Elk mallootje zijn videotje

Met een staaltje (Vlaamse?) spijttechnologie, waar enkele lauwe grappen werden rond gemaakt, werd gemeten dat Geens binnen zijn tien minuten spreektijd was gebleven. Prof. Van Overstraeten kwam daarna aan het woord; hij was zo mogelijk nog optimistischer. De werkloosheid die door de invoering van nieuwe technieken tot stand zal komen, is volgens hem verwaarloosbaar klein. België, pardon, Vlaanderen kan volgens hem een groot aandeel verwerven in de nieuwe produkties. Hij zat dan wel even verveeld met de vraag of al deze nieuwe produkten wel fundamenteel nodig waren, of er wel echt behoefte aan was, maar besloot dan toch, zonder verdere commentaar, dat éénieder recht had op zijn eigen video-apparaat; immers, de levenskwaliteit kon nog altijd verhogen.

Hij zag ook tal van mogelijkheden voor toepassingen van de mikro-elektronika, bv. de tekstiel-industrie (het inbrengen van de naam van een hotel in tapijtes of matjes bv.) e.d. De nadruk zou meer op maatwerk dan op massaproductie komen te liggen...

Ook voor hem mogen we de trein niet missen. Hij wees in dit verband naar het schrikwekkende voorbeeld van de Zwitserse uurwerkindustrie, waar zo maar liefst 40000 arbeids-

plaatzen verloren gingen doordat men zich niet wilde aanpassen aan de technologische vernieuwing.

Meneer Eggermont van het ABVV zag de situatie heel wat zwarter in. Hij stelde de vraag naar de reële behoeften van onze samenleving, zoals sociale zekerheid, recht op onderwijs (zelfs het alfabetisatieprogramma is niet eens volgendig), op zinvol werk, e.d. Een opgemerkte repliek van Eggermont: "Ik kan alvast aan Van Overstraeten zeggen dat elke dokter zich al een kleuren-TV, een video enzovoort zal kunnen aanschaffen."

Door het aanslaan van een soms al te demagogische toon gingen vele van Eggermonts argumenten spijtig genoeg verloren in een emotionele woerdenvloed. Toch konden we eruit opmaken dat de mikro-elektronika dezelfde weg dreigde op te gaan als het nucleaire eksperiment (volgens hem definitief vastgelopen): enorme sommen worden geïnvesteerd, de wetenschapsfinanciering wordt totaal scheefgetrokken, de sociale zekerheid heel en al ondermijnd, en dat alles voor een project dat eens te meer een illusie kan blijken. De gevolgen voor de werkgelegenheid zouden volgens hem katastrofaal zal zijn en hij verwees Van Overstraeten dat deze geen sociaal onderzoek toeliet in zijn uitsluitend positief gericht laboratorium.

Mini-komputers en honger Ook Geens had volgens hem geen zinlijk argument om zijn optimisme te staven. Eggermont wees daarentegen op een onderzoek van de Rand-instelling in de VS waar bewezen werd dat de tewerkstelling door de nieuwe technieken drastisch gereduceerd zal worden.

Eggermont vreesde ook voor repressie in de toekomst en verweet de voorstanders van de DIRV dat ze ongenueanceerd uitgingen van een aan-

De organisatoren van Unief en Maatschappij konden tevreden zijn: de Kleine Aula liep helemaal vol. (foto Wim Verhelst)

Vrouwenmars in Brussel:

Samen Tegen Atoom Raketten

Op 6, 7 en 8 maart had in Brussel de 'S.T.A.R.'-driedaagse plaats, georganiseerd door de Nationale Vrouwenraad van België en de W.I.L.P.F. (*World International Liga for Peace and Freedom*), en ondersteund door verschillende vrouwenorganisaties. S.T.A.R. staat voor Stop The Arms Race. De activiteiten in het Brusselse sloten aan bij de campagne die op 8 maart 1982, Internationale Vrouwendag, in New York is gestart. Doel is vrouwen te engageren vóór ontwapening, tegen de bewapeningswedloop. Over de hele wereld worden sinds de vrouwendag vorig jaar handtekeningen verzameld onder de volgende eisen: de beschikbare grondstoffen en menskracht te gebruiken voor nuttige doelen, een totaal verbod van atoomproeven, krimp van het atoomdefensie-budget, een atoomwapenvrij Europa. Sinds de onderhandelingen in Genève van start gingen, zijn daarbij de volgende concrete eisen gekomen: geen plaatsing van Pershing II en Cruise-raketten in Europa, konstruktieve onderhandelingen over de vermindering van atoomwapens.

spreekgestoelte heen. Daarboven gebeurt ook wat. De Amerikaanse is terug naar achter gekeerd. Mannen met mikro en bandopnemer omsluiten haar. Ik kan er nog net bij. Ze vragen naar Genève. *She was there. Ze kijkt bloederig.* "They haven't negotiated yet. We urged them." — "Can you say they are in progress, any-way?" — "No!" — "You are not in favour of the zero option, are you?" — "No, we are for a stop to all new weapons, and we demand further disarmament."

woorden van EDITH BALLANTYNE, de Amerikaanse collega, zijn in mijn hoofd blijven hangen — "Your colleague, Mrs. Ballantyne, just said that the negotiations in Genève aren't coming along at all..."

"Well, yes. Yesterday, I went to speak to the Soviet-ambassador, and his version is, 'we proposed, but they — the U.S.A. — didn't accept.' And he said he is willing to negotiate, but the Russians at the same time don't want to be in the inferior position. And then I asked him about the peace movement in his country. But, you know, he spoke about 'dissidents' — that's his version." Ze haalt 'r schouders op, ten teken, zo versta ik, dat er verder niet veel zinnigs uit te halen was. De vrouw is 'FANNE FAKS', ik krijg haar 'bifte-kaartje'. Ze is 'president' van het C.N.F.B.F. ('Conseil National des Femmes Belges (Fr.)'). Dan komt ze nogmaals, "You know, I got the impression that they, the Russians, want to deploy, no matter what the U.S.A. does!"

Later spreek ik nog eens met EDITH BALLANTYNE herself. Ze staat een beetje heen en weer te stappen van de kou. Een ernstige vrouw, in de vijftig vermoed ik, bijna onopvallend in een grijze jas en met een zwaar montuur. Ze kijkt me aan, ik doe dan maar — "Mrs. Ballantyne, can I ask you — "Yes." — "Do you think this kind of action does make any sense still when both U.S.A. and the Soviet Union don't seem to want to loosen the threats?"

"Oh, yes! Just this way of working, trying to move the people is the way! In 1979, when Nato established the Double Treaty, there was nothing. Only in 1981 and in 1982, when people began to move, something began to change." — "And it is really true that the negotiations aren't coming along?" — "I am afraid that the Nato doesn't want to do a serious attempt to bring about negotiations. There is simply no interest. Mr. VAN CAMPEN (Belg. vertegenwoordiger, n.v.d.r.), tells me: 'go and speak to them'. We go and see the super powers, but I think that it is more important that they, the superpowers themselves, come and sit down to the table!"

EN JULIE CHRISTIE heeft het laatste woord... "Our British government has been forced to buy new missiles. This is a country that is in economical crisis, the costs it has been paying to the U.S.A., it does not regret at all! It doggedly goes on to follow the new demands for armament. It would need a very strong government indeed to stand up against the greatest industry in the world! Our government will continue to support the multi-nationals, continue to lie, to prefer personal abuse, ridicule of the Peace Movement, whatever is needed... It is the FEAR of economical sanctions that gives it this power! Our government has itself be led by PROFIT, not by LIFE!"

Dit is voorwaar geen Benson Kinderhoek. Laten we hopen dat deze duidelijke taal doordringt tot ieder die het horen moet.

Mieke Cantineaux

De panelleden op het DIRV-debat: (v.l.n.r.) 'optimisten' Van Overstraeten en Geens, moderator Hendrix, en 'pessimisten' (realisten?) Bergmans en Eggermont. (foto Wim Verhelst)

Ekstreem kapitaalintensief

Overigens, zo beklemtoonde Geens, en na hem ook Van Overstraeten: we hebben eigenlijk geen keuze; als we niet meedoen, zal de DIRV zich toch overal elders doorzetten en zal de werkgelegenheid in Vlaanderen nog veel meer in het gedrang komen.

Minister Geens bleef optimistisch, ook al moest hij toegeven dat het scheppen van een nieuwe werkplaats ongeveer 11 à 12 miljoen frank zou vereisen in de toekomst: de nieuwe ontwikkelingen beloven dus ekstreem kapitaalintensief te worden. Maar, zo vergoelijkte de minister dan weer: een vliegtuig verbruikt ook het meest brandstof bij de take-off. De taak van de overheid moest er dan vooral in bestaan te informeren en te motiveren en mensen uit de research te konfrontereren met mensen uit de bedrijfs-wereld. ("Mensen met ideeën kwamen mensen met geld tegen", zo vertelde moderator Hendrix bij de opening van het debat). Ook de werknemers moeten hun verantwoordelijkheid opnemen: zij mogen niet vervallen in loze protestakties als die van de Luddieten ten tijde van de eerste industriële revolutie — heetgebakerde arbeiders die de machines die hun job bedreigden aan gruzelementen sloegen. Immers, "het zijn niet de robots hier bij ons die de werkgelegenheid bedreigen, maar de robots in het buitenland" (sic) Als de nieuwe technologieën bij ons ingang zouden vinden, dan zouden we niets meer te vrezen hebben. Als tegen 1990 terug een nivo van 4% groei bereikt zou kunnen worden, dan zou er terug volledige werkgelegenheid zijn, en dat zonder arbeidsduurverkorting! En ook in eventuele nefaste neveneffecten van de DIRV was reeds voorzien door de 'Stichting Technologie Vlaanderen', waarin de sociale partners samen de weerslag van de

plaatzen verloren gingen doordat men zich niet wilde aanpassen aan de technologische vernieuwing.

Meneer Eggermont van het ABVV zag de situatie heel wat zwarter in. Hij stelde de vraag naar de reële behoeften van onze samenleving, zoals sociale zekerheid, recht op onderwijs (zelfs het alfabetisatieprogramma is niet eens volgendig), op zinvol werk, e.d. Een opgemerkte repliek van Eggermont: "Ik kan alvast aan Van Overstraeten zeggen dat elke dokter zich al een kleuren-TV, een video enzovoort zal kunnen aanschaffen."

Door het aanslaan van een soms al te demagogische toon gingen vele van Eggermonts argumenten spijtig genoeg verloren in een emotionele woerdenvloed. Toch konden we eruit opmaken dat de mikro-elektronika dezelfde weg dreigde op te gaan als het nucleaire eksperiment (volgens hem definitief vastgelopen): enorme sommen worden geïnvesteerd, de wetenschapsfinanciering wordt totaal scheefgetrokken, de sociale zekerheid heel en al ondermijnd, en dat alles voor een project dat eens te meer een illusie kan blijken. De gevolgen voor de werkgelegenheid zouden volgens hem katastrofaal zal zijn en hij verwees Van Overstraeten dat deze geen sociaal onderzoek toeliet in zijn uitsluitend positief gericht laboratorium.

Mini-komputers en honger

Ook Geens had volgens hem geen zinlijk argument om zijn optimisme te staven. Eggermont wees daarentegen op een onderzoek van de Rand-instelling in de VS waar bewezen werd dat de tewerkstelling door de nieuwe technieken drastisch gereduceerd zal worden.

Eggermont vreesde ook voor repressie in de toekomst en verweet de voorstanders van de DIRV dat ze ongenueanceerd uitgingen van een aan-

Dinsdagmiddag 12 uur. Het is op het Rogierplein te Brussel. Deze morgen werden duizenden handtekeningen in het Navo-hoofdkwartier in Washington aangeboden. Vrouwen van alle landen zijn nu hier samengekomen om, als hoogtepunt in de S.T.A.R.-driedaagse, deze middag doorheen Brussel een vredesmars te lopen.

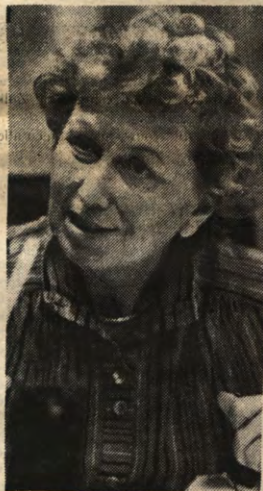
De zon schijnt. Ik hoor Nederlanders, Duits. Beschilderde gezichten, vredesvogeltes op hoofd, kraag, rug, borst. Speldjes en hoedjes - 'S.T.A.R.' Vrouwen van in de vijftig, stralende gezichten. "We shall overcome", zingen ze. "Women all over the world, stand up and say 'no'". "Wir wollen in Frieden leben". "Voor het zegeriveren van het kwaad 'is niets anders nodig / dan / dat goede mensen niets doen."

Ze is Zweedse. "Virginia for Pacon." "Do you think this will really do something?" — "Oh, yes! Men have decided that money should be put in armament. But half the voters are women! If we just make other women conscious of the things they still don't know, we will make it!"

Een Nederlandse met zo'n vredesvogelje op 'r hoofd. "Het ga'at om het sneeuwalfeffect, hé..."

Half één. Een Amerikaanse spreekt en haar stem trilt nog net niet, als ze eindigt: "it is an option which we must defend because we are women, because we are mothers, and because we bring life into the world!" Massaal gejuich — "We want peace! We want peace!"

Fotografen hangen over de reling van de 'vredeskiosk'. Ik wurm me door de vrouwen aan de voet van dit

Lily Boeykens: wij verklaren 'nucleaire bewapening, een moord op de mensheid...'

Deze actie heeft duidelijk een feministisch kleurtje: "they" (mannen) decided ... but «we» (vrouwen) want no more arms... Ongelooflijk, wat een spaandoek er zijn. Er werd werk van gemaakt. "Er is geen weg naar vrede, vrede is de weg." Een hele patchwork deken met vogeltes, wit tegen donkerblauw, bommen, vredesstekens. "Dutch dykes for disarming. We can make it if we try." En daaronder twee koeien die mekaar een kus geven!

Een Engelse journalist staat een spreekster te polsen. "Do you think that, if nothing is done to stop nuclear armament, women should seriously consider having children?" Zij haalt de schouders op. Dat is nu net de vraag. "Do you want men to join the Movement also?" — "No. Not necessarily the Movement. But we are speaking to everyone, of course."

De vrouwenakties van België verklaren zich solidair met deze actie. LILIANNE BOEYKENS spreekt, en verklaart nucleaire bewapening «a crime against mankind». — "Wij eisen niet alleen een nucleair-vrije zone in Europa, maar ook in de Oostbloklanden, in Afrika."

Die ene spreekster draait zich om naar mij — "You are from the press?" Ik formuleer vlug een vraag. De

De Veto-redactie brengt een tweede *ongebonden* essay. Het zal niet persé handelen over een actualiteitsonderwerp, dat echter toch wel sterk onder ons, studenten, leeft. De bedoeling is aan de hand van één onzer redacteuren een brede discussie rond het onderwerp los te werken. Waar we in het verleden al eens losweg zulke meditatie-artikels opnamen, willen we dat nu iets systematischer doen. Alle reacties op ons geschrijf zijn zeer welkom.

Verkrachting:

Wel ge-grepen, niet be-grepen...

Een Nederlandse vrouw van 51 jaar vertelde dat ze als dertienjarige door haar broer werd verkracht. Ze sprak er in al die tijd maar éénmaal over met haar psychiater die zich afvroeg of ze dat niet graag had gehad. Ze is gehuwd. Haar man is er niet van op de hoogte. Ze kent geen seksueel genot. Ze wil er met niemand over praten die ze kent, uit schrik dat er anders iets uitlekt. Ze heeft nog regelmatig contact met haar broer maar hierover voelt ze zich verschrikkelijk schuldig.

Een jonge vrouw van in de twintig woont sinds drie dagen alleen op haar appartement. De konciërge wou een wederdienst van haar, voor het huurstel dat ze had gevraagd en randde haar aan. Maar ze kreeg hem buitenshuis. Eerst wilde ze van geen aangeven weten, maar als ze vernemt dat hij nog met andere vrouwen hetzelfde probeert, wil ze hem toch aangeven. Van een proces is er niets gekomen. De andere vrouwen wilden de man niet aangeven.

Sinds op 18 januari 11. een vrouw van het Vluchthuis te Leuven werd verkracht, en twee weken geleden opnieuw twee vrouwen slachtoffer werden, staat verkrachting weer voor een in de belangstelling. Altans, dat zou ze toch moeten. Wie door Leuven stapt, leest het op de muren en op de grond. Wie geïnteresseerd is weet dat de reaktie van de vrouwen van het Vluchthuis verder gaat dan spuitakties en affiches plakken.

Verkrachting is inderdaad meer dan enkel een persoonlijke daad van een enkel individu. We kunnen ons niet beperken tot dit ene feit waarvan een vrouw om de vijf minuten het slachtoffer is. Verkrachting is slechts de seksuele uiting van een algemeen bestaande agressieve en vernederende houding die tegenover de vrouwen in onze samenleving bestaat.

We spraken met vrouwen van het Vrouwenhuis en het Vluchthuis die ons hun mening vertelden.

Vrouwen in Leuven

Laten we beginnen met als achtergrond de vrouwenbeweging in het Leuvense te schetsen. Zo bestaat er in Leuven het 'Vrouwenhuis' dat ontstond in 1977. Het concentreert zich op het inrichten van allerlei activiteiten (debatten, cursussen, informatie-avonden), en wil een plaats zijn waar vrouwen elkaar kunnen ontmoeten. Zo mogelijk gaan de vrouwen over tot een of andere specifieke actie. In de loop van de jaren zijn zo *Vrouwen voor de Vrede*, *Vrouwen tegen de Krisis*, *Vrouwen tegen Mishandeling*, *Metisfilms* ontstaan, namen die toch wel bekend zijn in het Leuvense. Blijkt echter dat nu de zin en het enthousiasme van de vrouwen voor samenwerking en ontwikkeling van een vrouwenbeweging lang niet meer is zoals het was in de zeventiger jaren.

Vrouwen van het Vrouwenhuis spreken echt van een 'teloorgang' van de vrouwenbeweging, en wijten die hieraan, dat vrouwen in deze kristidist minder strijdbaar geworden zijn.

Vooralnog zien de vrouwen van het vrouwenhuis de functie van de samenkomsten in het scheppen van een gelegenheid tot moed vinden. "Als het vrouwenhuis enkel een praathuis kan zijn, zijn wij daar voorlopig mee tevreden..."

Naast het Vrouwenhuis is er het Vluchthuis, het huis voor mishandelde vrouwen. Zij zorgten voor de opvang van vrouwen, en hun kinderen, die door hun man of vriend worden

mishandeld. Tot vorig jaar was er ook nog 'Vrouwen Tegen Verkrachting', dat zich inzette om vrouwen die verkracht werden op te vangen en hen verder te begeleiden door doktershulp, gerechtelijke hulp, enz.

Subtiel

Hoe verschillend het opzet van deze groeperingen ook zij, eigenlijk streven ze allen naar hetzelfde: elke vrouw bewust maken van de vaak zeer subtiel vormen van onderdrukking die ze elke dag vanwege nog steeds de meeste mannen en de gehele (mannelijke) maatschappijstructuur ondervindt. Het is een zelfde bezig-zijn om elke vrouw te laten inzien dat ze een eigen persoonlijkheid heeft, en dat ze evenwaardig is aan de man. Het is onvoorstelbaar hoe zeer wij, vrouwen, ons in kleine subtiel dingen laten doen, ons neerleggen bij de wil van mannen.

Waarom zwijgen omdat anderen — mannen — het 'verstandiger' kunnen zeggen...? Waarom op een fuif dansen met een man wanneer we niet willen? Waarom niet als studententevengewoordigster opkomen omdat er toch geen kans tot verkiezing bestaat? Waarom ergens gaan met je lief als je eigenlijk iets anders wilt doen? Waarom vrijen als je geen zin hebt?

In het leven van elk meisje, elke vrouw, kan zij zelf zoveel situaties ontdekken waarin ze zich laat domineren door de wil van een man, zij die haar broer, haar vriend, haar vader, haar lief, of haar echtgenoot. Zulke ervaringen zullen verschillen van vrouw tot vrouw, maar komen allen op hetzelfde neer.

Mytes...

Maar vermits er elke vijf minuten een vrouw verkracht wordt, blijkt de onderdrukking van de vrouw niet enkel subtiel te gebeuren. De nood aan een vluchthuis bewijst dat verkrachting en mishandeling reëel zijn. Over verkrachting bestaan echter een aantal

(Foto Wim Verheist) Als seksuele frustratie oorzaak zou zijn van verkrachting zouden vrouwen de verkrachters zijn

mythes die niet overeenkomen met die realiteit. Het aantal politierapporten van verkrachtingen is afschrikwekkend. Bovendien leggen de meeste vrouwen geen klacht neer. En waarom? Een vrouw is vaak afhankelijk van een man (echtgenoot, werkgever, vader,...) en zou door aangifte op straat staan. Daarbij komt nog dat de vrouw in het politiebureau haar verslag dient te doen bij een mannelijke politie-agent die haar vaak niet au serieux neemt. Bovendien lijdt ze psychologisch dermate onder de gebeurtenis dat ze er gewoon niet toe komt een klacht in te dienen.

Verkrachters zijn lang niet altijd de engers die uit de donkere bosjes tevoren springen. In de helft van de gevallen gaat het om een bekende, een oude vriend, een buurman, je man of je vader. Een verkrachting heeft ook niet altijd buitenshuis plaats, maar thuis, in je eigen bed, in een omgeving waarin je je vertrouwd voelt.

In Engeland sprak een rechter een verkrachter vrij omdat "de vrouw haar benen maar had moeten dichthouden". Als een vrouw "neen" zegt, dan betekent dat niet altijd neen...! Wie kan er zich echter fysisch — of zelfs verbaal — verdedigen in zo'n moment van emotionele spanning, verbijstering (het is iemand die je vertrouwd) of fysisch geweld, zelfs onder bedri-

ging met een wapen?

Het zijn niet enkel mooie en jonge vrouwen die verkracht worden. Statistieken vermelden leeftijden van 4 tot 85 jaar. Maar toch krijgt een vrouw vaak te horen: "je hebt het zelf gezocht: wie loopt er nu alleen door het park? Je weet toch dat je het uitlokt met zo'n mini-rokje aan! Iedere vrouw is daar toch op uit!" Vrouwen die verkracht worden zijn geen verleidsters, zij zijn er zelf de aanleiding niet toe. Gelet op het veelvuldige gebruik van fysisch en verbaal geweld, is het duidelijk dat niet zozeer het seksuele aspect domineert, maar het voor de verkrachter eerder een kwestie van machtsbevestiging is. Seks is in onze samenleving nog steeds vies en banaal (behalve dan binnen een vaste relatie of een huwelijk). Is er dan nog iets meer vernederends dan iemand verplichten juist datgene te doen wat in onze moraal het meest taboe is, heilig en tegelijk laag-bij-de-gronds?

Machtsvergrip

De weerlegbaarheid van deze mythes plaatst een groot vraagteken bij de idee dat alle verkrachters abnormaal, psychopaat of seksueel gefrustreerd zouden zijn. De meesten zijn gewone burgers, getrouwd, met een normaal seksleven. Een verkrachting is geen spontane uitbarsting van onbedwingbare seksuele driften, maar is van tevoren gepland of er is minstens een val opgezet.

Waarom zouden anders de nog steeds onbekende mannen die verantwoordelijk zijn voor de recente verkrachting in het Leuvense, gedreigd hebben dat er nog meer slachtoffers zullen vallen...? De verkrachting van 18 januari was geen toevalige gebeurtenis. Het was een georganiseerde eskalatie van agressie gericht tegen de vrouwen die samen proberen op te komen voor hun belangen. Deze groep mannen voelt zich niet op hun gemak nu vrouwen zich solidair verklaren om

(Foto Wim Verheist) Er bestaat in Leuven het Vrouwenhuis dat ontstond in 1977. Het concentreert zich op het inrichten van allerhande activiteiten, en wil een plaats zijn waar vrouwen elkaar kunnen ontmoeten. Zo mogelijk gaan de vrouwen over tot een of andere specifieke actie. Zo was er tot vorig jaar de groep 'vrouwen tegen verkrachting', dat zich inzette om vrouwen die verkracht werden op te vangen en hen verder te begeleiden.

Bovendien ziet een vrouw, economisch afhankelijk en slachtoffer van een rolpatroon, zich vaak in een veel te geïsoleerde positie om de verkrachting aan te klagen. Inderdaad, eens ze beseft dat het ook andere vrouwen overkomt, is de eerste stap naar persoonlijke verwerking gezet, en kan ze de schaamte- en schuldgevoelens van zich afzetten. Als ze de verwarring, de afschuw van zichzelf nooit te boven komt, dan kan dit haar emotioneel en seksueel leven voor altijd kapot maken.

Komplexiteit van het antwoord

Verkrachting kan duidelijk niet hersteld worden tot de bepalingen van de artikelen 372 t/m 378 van het strafwetboek. De stereotype rolpatronen waarvan zowel vrouwen als mannen het slachtoffer zijn, maar die een machtsverdeling meebrengen in het voordeel van de man, zijn de fundamentele oorzaak van elke vorm van subtiel of gewelddadige nederig van de vrouw in haar mens-zijn. "Het is zo'n doodsimpel logische ketting: rolpatronen, gezin, verkrachting, seksuele frustraties, naakttaboes, mensen in hun mens-zijn verwoest." (?)

Waar dan ligt het nut van gerechtelijke vervolging? De vrouwen van het vluchthuis, concreet gekonfronteerd met deze vraag, gaven ons het antwoord.

Oplossen van de verkrachter is niet de oplossing voor verkrachtingen. Maar in realiteit is gerechtelijke vervolging het enige alternatief dat deze samenleving biedt op korte termijn. De vrouwen van het Vluchthuis hebben de politie nodig. Daarom eisen zij dat er een proces komt. Een proces in verband met verkrachting moet aanleiding zijn tot allerlei acties die de publieke opinie sensibiliseren voor dit maatschappelijk probleem. Het kan ook leiden tot een verscherpte sociale controle: men kent niet enkel de moordenaar, maar ook de verkrachter en beoordeelt hem aldus. Verder is er de 'troost' dat, eenmaal veroordeeld, de man in kwestie tijdens zijn gevangenisstraf geen andere vrouwen meer kan aanranden. In die zin willen de vrouwen naar een samenwerking met de (gerechtelijke) politie en de B.O.B. toe werken, hen ervan bewust maken wat verkrachting betekent, en voor een vrouw én voor de samenleving... De vrouwen proberen bewust een klimaat te creëren waarin vrouwen hun verkrachting gaan aangeven. Daarnaast voeren ze zo veel mogelijk acties die los van het werk van de politie gebeuren. Als een stuk of twintig vrouwen komen aangeven, waar dat er vroeger maar één was, dan gaat de politie misschien eens nadenken, een beetje liever worden.

Down the Iceberg...

Maar uiteindelijk zal de gevangenisstraf verkrachting nooit de wereld uithelpen. De verandering hangt af van ieder van ons, als we willen aan een mentaliteitsverruiming werken. Verkrachting is slechts 'the top of the iceberg'. Zo heeft men in de Verenigde Staten geprobeerd gevangenisstraf te vervangen door gespreksgroepen met verkrachters, om hen te leren wat verkrachting betekent voor een vrouw. Beetje bij beetje moeten zowel mannen als vrouwen inzien in hoeverre zij bepaalde door sociale rolpatronen gedragen waarden geïnternaliseerd hebben en er dagelijks, tot op een grote hoogte onbewust, hun gedrag en meningsvorming naar vormen. Daarom zou een man minder 'man' zijn als hij seksueel niet presteert? Waarom zou een vrouw minder 'vrouw' zijn als ze niet getrouwd is of opkomt voor haar rechten? Waarom moet in een man-vrouw-relatie één van beiden "de broek aanhebben"? Waarom moet er altijd één zijn die gelijk heeft, en de ander ongelijk?

Pas wanneer wij ons allemaal bewust worden van onze eigenlijke misverstanden kan een mentaliteitsverandering erdoor komen. De geschiedenis wijst uit dat sociale veranderingen slechts tot stand komen door een samengaan van radicale actie, zacht verzet en verzoening. Daarom hebben vrouwen fundamenteel het recht om op te komen voor zichzelf — zij zijn nog steeds een benadeelde partij.

Daarom ook is er een inherente solidariteit aanwezig in de feministische beweging, dat in wezen de verschillende behoeftes, ideeën en strategieën naar emancipatorisch bewustzijn gaat geeft (bijv. verschil in opzet en werken van het vluchthuis en het vrouwenhuis in het Leuvense). De crisis waarin de feministische beweging de laatste jaren verkeert (vgl. de ondergang van 'Vrouwen Tegen Verkrachting') is enkel weer het bewijs van de sterke afhankelijkheid van vrouwen van hun economische situatie.

Bewustmaking moet uitgroeien van individuele reflectie tot brede discussie en massale actie, wil ze doordringen tot de diepste lagen van de bevolking. Slechts wanneer elke vrouw en alle mensen in zich de noodzaak voelen om zichzelf te worden kan er een syntese worden bereikt waarin alle mannen en vrouwen *tesamen* werken aan de verruiming en verrijking van het man-zijn en het vrouw-zijn.

I.L. & M.C.

(1) DARGE, Moniek, *Lijf tegen lijf, een dagboek over 'Vrouwen Tegen Verkrachting'*, Kritik, 1982, p. 2.

(2) op. cit., p. 158.

Prof. B.V.A. Röling: Een etische visie op polemologie

Prof. em. B.V.A. Röling kreeg vooral bekendheid door zijn functie als directeur van het polemologisch instituut te Groningen, en dit vanaf de oprichting in 1962 tot zijn emeritaat in 1977. Naar eigen zeggen, was hij o.a. ook bij het einde van W.O. II met een strafrechtelijke functie belast bij het oorlogstribunaal in Tokio. Zonder overdrijving kan men daarom stellen dat hij van bij het ontstaan van het Koude-Oorlogskonflikt tot op de dag van vandaag, vanuit een zeer vooruitaanstaande positie, de ontwikkelingen in de Oost-West-verhouding heeft kunnen waarnemen. Men is niet zómaar eminent jurist en polemoloog, en dit gedurende zowat een kwart eeuw! Wie er het werkje van Dr. J.L. Snelthage uit 1971 (1) op naleest, zou echter tot de conclusie kunnen komen dat B.V.A. Röling, in vergelijking tot 10 jaar terug, zijn standpunten aanzienlijk verscherpt heeft. Röling's analyse van de huidige stand van zaken i.v.m. de nucleaire (en konventionele!) wapenings, zoals hij die op vrijdag 4 maart in De Valk en in Aud. Vesalius uiteenzette, valt zeer scherp uit tegen de Nato, en de recente politiek van Washington zal daar niet vreemd aan zijn.

Het is hierbij niet zonder belang om te wijzen op de «revolutes» in de wapenings-technologie — Röling telt er vier — aangezien deze in belangrijke mate de Oost-West-verhoudingen hebben bepaald. (Zie ook Veto's nr. 7 (2) en 18 (3).) Vooral de laatste «revolutes», deze van de precisie, maakt duidelijk dat de supermachten van een defensief naar een offensief wapensysteem aan het overschakelen zijn, een visie die ook reeds door F. Barnaby werd vertolkt (4).

Double talk

Röling waarschuwt echter voor wat GEORGE ORWELL in zijn «1984» *double talk* noemt: we hebben het over de «de precisie» (van atoomwapens), over de «overkill», we gebruiken termen als *mutual assured destruction* (MAD) en gaan daarmee voorbij aan de gruwelijkheid die daarachter schuilt, de emotionele inhoud van deze begrippen. Op deze wijze worden de ethische implicaties voor het geweten verdoezeld, wat tot een morele samenleving leidt. De solidariteit met anderen, met andere culturen vooral, geraakt daardoor ondermijnd.

De wereld kampt met twee enorme problemen, het wapeningsprobleem en het armoedeprobleem, doch dit zijn niet zómaar «problemen», stelt Röling, het zijn «schandalen», wat duidelijk een morele veroordeling inhoudt. Het zijn wij die deze schandalen laten voortbestaan, schandalen die onze cultuur tenslotte ondermijnen (letterlijk en figuurlijk).

Röling is echter gezinsens een naieve utopist, als men dat uit het bovenstaande zou willen afleiden. Men kan niet vermijden dat er conflicten zullen bestaan in de samenleving, — hier spreekt hij kennelijk als jurist —, conflicten zijn zowat «het zout van de samenleving»: men kan het zich enkel niet meer permitteren om ze met (oorlogs)geweld op te lossen. Historisch gezien is dat een zeer bijzondere, uitzonderlijke situatie. Oorlogen zijn er altijd geweest, zover de geschiedenis reikt, doch het lag niet aan de wijsheid der mensen dat zij er zichzelf niet mee hebben uitgeroed, maar veeleer aan hun onkunde in vernietigingstechniek. Welnu, deze onkunde hebben de technologieën opgegeven. Röling becijferde ons dat een kernoorlog in Europa aan beide zijden 100 miljoen mensenlevens zou kosten binnen het eerste half uur. Dit is zowat de hele Europese bevolking!

Growing industrial needs

Hier zijn we aan het punt gekomen waarop doorgaans de politiek hun stem verheffen, en replikeren dat het in niemand's bedoeling ligt om een dergelijke ramp te ontkenen, of ook dat we het allemaal wel in handen zullen weten te houden. Röling analyseert de situatie iets grondiger. Een eerste functie van de kernwapens is ze te bezitten, opdat de andere er geen gebruik van zou kunnen maken, de klassieke afschrikkinggedachte dus. Röling noemt dit de functie van «military security». Politici laten het meestal hierbij — Helmut Schmidt maakte hierop geen uitzondering —, maar Röling benadrukte het bestaan van nog twee andere functies, waar de militairen nogal oog voor hebben. Er is de idee van het verdedigen van zijn *ideologische veiligheid*, en dit vooral in zijn achtertuin (Afghanistan, Midden-Amerika); ook de zgn. *economische veiligheid* speelt een zeldse rol. Hierbij wees Röling op het almerende van uitspraken van Amerikaanse personaliteiten (Schlesinger, Taylor) die de voorziening van grondstoffen («for our growing industrial needs») als militaire prioriteiten bestempelden.

Als de Amerikanen — en wij evenzeer — blijven vasthouden aan hun «growing industrial needs», zal deze militaire macht gebruikt worden om de sociale en economische emancipatie van de derde wereld te onderdrukken. Dit zal de derde wereldlanden ertoe brengen een eigen (nucleaire) wapenmacht op te bouwen (cfr. India, Pakistan, Brazilië, ...) of steun te zoeken bij de Sovjet-Unie. Een nakend voorbeeld hiervan is wellicht de groeiende onrust in Saoedi-Arabië, eerste olieproducent ter wereld en centraal gelegen in het Midden-Oosten. Achteraf kan men dan oorzaken en gevolgen omwisselen, om een eigen militaire agressie te verrechtvaardigen.

Eénzijdige ontwapening

Er is dus een niet te miskennen verband tussen wapenings en ontwikkeling, stelt Röling, en deze relatie verklaart waarom de supermachten in werkelijkheid geen ontwapening willen. Röling noemde als getuige hiervan deelnemers aan de Conferentie van Genève, maar ook de publieke houding van Reagan liet daar weinig twijfel over bestaan. Eerst wilde deze het voeren van onderhandelingen afhankelijk maken van de Russische houding in Polen en Afghanistan. Vervolgens kwam er de zgn. nul-optie, die voor de Russen niet aanvaardbaar kan zijn, aldus Röling. Zij stelt immers dat de Russen hun wapenings met 20 jaar zouden terugschroeven, enkel opdat de Amerikanen geen nieuwe stap voorwaarts zouden zetten.

Eénzijdige ontwapening is dan ook enkel mogelijk als ze in relatief kleine, gecontroleerde stappen gebeurt, een visie die niet alleen door hemzelf maar ook door Tinbergen, Niezing en (last but not least) de algemene vergadering van de UNO verdedigd wordt. Hier kunnen we ook Röling's kritiek op BERNARD BENSON situeren: deze is deels positief, omdat Benson met zijn actie de brede lagen van de bevolking aanspreekt — wat volgens Röling essentieel is voor het bereiken van de vrede —, maar deels ook negatief omwille van het ontbreken van een direct hanteerbaar alternatief. Röling heeft niettemin ook zijn twijfels bij de huidige vorm van diplomatie. De afgesloten verdragen zijn ofwel typisch door hun onbelangrijkheid op militair gebied (niet-kontroleerbaarheid van biologische wapens bv.), ofwel zijn ze zodanig opgesteld dat ze binnen de kortste keren omzeild worden. Het

beste voorbeeld hiervan is het ont-wikkelen van de *Cruise*-raket (niet ballistische!) door de U.S., nadat men met SALT-1 een plafond had gesteld voor de bouw van ballistische raketten. Op deze manier is het dus zo dat de ontwapeningsverdragen de technologische vernieuwing stimuleren, en daardoor de wapenings nog meer doen toenemen.

Toch nog optimist

Al bij al wil Röling niet voor doemdenker versleten worden, en beschouwt hij zichzelf als optimist. In de voormiddagvoordracht in De Valk behandelde hij, vanuit juridisch oogpunt, het ontwikkelen van een *nieuw internationaal recht*, iets wat tot hertoe nog in zijn kinderschoenen staat. Dat «volkerenrecht» zou o.m. het recht van de staat op wapenbezit dienen te beperken, destabiliserende en offensieve wapenings verbieden, evenals excessieve wapenings tegenaan. Hierin ligt een belangrijke, historische taak weggeleid voor de kleinere staten, en rol die ze in de Verenigde Naties tot vervulling zouden kunnen brengen, omdat ze daar numeriek het belangrijkste zijn. Maar

ook in deze kleinere staten zijn de regeringen door hun militaristisch denken verblijnd: het is de taak van de vredesbeweging om tegen deze verblijnding in te gaan (B.V.A. Röling).
Wilfried Allaerts

- Voetnoten:
(1) SNEHLAGE, J.L., 1971 — *Vrede versus NAVO. Een pleidooi voor snelle ontwapening* — Wetenschappelijke Uitgeverij, Amsterdam.
(2) *Nieuwe Trends in de Wapeningsweldop* — Veto jg. 9, nr. 7, p. 3.
(3) *Oorlog en Vrede anno 1983* — Veto jg. 9, nr. 18, p. 1.

Prof. B.V.A. Röling is tevens auteur van *Vredeswetenschap. Inleiding tot de polemologie*, Aula-boeken nr. 695 (1981).

K.U. Leuven pra

Het «Wir müssen verteidigen» van Helmut Schmidt is nog niet uitgedalmd of daar komt, uit de andere richting, Bernard Benson aangevlogen om een radikaal «*Forewell to Arms*» te zingen. Op uitnodiging van de werkgroep I.K.V. (*Interfakultaire Koördinatiegroep Vredesonderzoek*) sprak hij woensdagavond 2 maart in de Grote Aula over «Universiteit en Vrede».

Benson mocht in een panel plaatsnemen, samengesteld uit academisch personeel van elke richting. Had de moderator wat minder zin gehad voor *Show*, dan hadden allicht wat meer van de ongeveer 40 vragen uit het publiek aan bod kunnen komen. In die zin vond de showmaster het een sublieme apotheose om Benson voor te stellen als toekomstige eredoctor van de KUL — dat wil zeggen... als het *Vredesinstituut* erdoor komt...

Konkrete voorstellen inzake ontwapening gaf Benson niet, en voor zover er in die richting vanuit het publiek vragen doorgespeeld werden, wist hij deze, met meesterlijke retoriek, als *niet relevant* naar de zaal terug te spelen. Bernard Benson: vredesapostel met een eigen filosofie.

Elk landje heeft zijn leger. Vrede immers wordt verbonden aan het begrip veiligheid, de afwezigheid van elke bedreiging van een volk, het grondgebied, en het geestelijk materieel erfgoed. Deze veiligheid kan enkel gewaarborgd worden als het volk in kwestie in staat is en bereid is zich te verdedigen. Deze vrede is, m.a.w. gebaseerd op de tesse: *verdediging geeft veiligheid, veiligheid geeft vrede* (1).

Voor wie veiligheid niet onmiddellijk of principieel iets te maken heeft met verdediging gaat de tesse niet op. En de tesse gaat al lang niet meer op want verdediging ging het geld dienen. Het maken van steeds precieze wapens is — schanddalig grotesk — uitgegroeid tot de meest kapitaalintensieve industrie ter wereld: een levensgroot abces, symptoom van, zo zegt Benson,

Bernard Benson t War is too

«onze wilde ego». De wereld bekijkt haar etterbuil niet eens meer met afgrijzen. Zij zwijgt en kijkt dagelijks toe hoe in El Salvador, Guatemala, het Midden-Oosten, Afghanistan en elders het bloed vloeit.

In de weegschaal

Benson mag het bord gebruiken. Hij maakt enkele vlugge tekeningen. In de Middeleeuwen gebruikte men het zwaard. De mensen waren nog niet zo slim (of kan men zeggen, wetenschappelijk aangelegd). Toen kwam het buskruit. In die euforie werd er maar gestookt en gestookt, en het evenwicht tussen de hoeveelheid wapens en een redelijk gebruik ervan, was verstoord. Of we er nu wijzer op geworden zijn: onze weegschaal slaat tilt.

Zelf werkte Benson in zijn jonge tijd als vrijwilliger bij de *Royal Air Force*, gesofisticeerde wapensystemen uit die de Engelse vliegers in staat moest stellen precieze aanvallen op Duitse stellingen te verrichten. Dat de mens dringende dient in te zien dat technische en wetenschappelijke vooruitgang en het gebruik van deze nieuwe middelen zinvol in mekaar horen te passen, wordt de kern van Benson's antwoord op de vraag om, vanuit z'n eigen

Middle Ages... no gunpowder, and a little bit of wisdom. The... was four they were

Vrede met een vra

de KUL. Het programma van de Vredesweek, zoals weergegeven in *Akademische Tijdingen* en *Veto*, was soms niet helemaal volledig en niet helemaal correct. Was de bescheidenheid aan programmatie de organisatoren een beetje over het hoofd gesteren?

«Professor» L. Tindemans (voor zover we weten, heeft deze persoon nooit een doctoraat ingediend, maar wie struikelde daar nu over?) eigeend zich het recht toe een totaal andere lezing te geven dan gepland. Maar dat hadden de organisatoren ook niet kunnen voorzien. Voor de rest liep alles ongeveer correct, althans wat de organisatie betreft.

Interesse en aanwezigheid op de activiteiten lag wel wat anders. Zover de enige vredesles in Letteren en Wijsbegeerte slechts door zo'n vijftig belangstellenden gevolgd, en een les over Vredesopvoeding voor de kandidaturen van Pedagogie kon slechts op 17 aanwezigen rekenen. Maar anderszins waren er toch een aantal schakers: de debatten bij Godsdienst en Toegepaste Wetenschappen en de lezing van Röling bij de Rechten, bv. Maar de grootste belangstelling trok dan toch de emotioneel-filosofische benadering van Benson, en natuurlijk de film van Gandhi. Een pluim nog voor het geïntegreerde Vredesopvoedingproject bij Wina, waar na een degelijke lezing door Professor Baker, een zoemessie werd gehouden onder de studenten, tenslotte gevolgd door

een discussie met een volwaardig panel. Een totaal-project in één voor middag a.h.w.

Het wegbliven van de studenten was soms erg markant, maar wat evenzeer opviel was het feit dat het academisch personeel, inzonderheid de 'top' van deze universiteit, gedurende de hele week schitterde door haar afwezigheid. Dit geldt zelfs voor het meest «prestigieuze» onderdeel van deze week, nl. de Gandhi-film. Een zaal vol WP en studenten, maar de profs stuurden hun kat. Dit was dan ook het geval voor de receptie na de film (zie foto voorpagina vorige week), die piekijn verzorgd werd door de Indische studenten aan de KUL. De Somer houdt blijkbaar van andere dingen dan van Insieste hen en kokoskoekjes!

C.C. de Keyser, de man met een hart voor vredesopvoeding (2), fulmineerde dan ook tegen de hypokrite top van deze unief, en tegen de studenten: «Van de profs kan ik dat nogal begrijpen, die staan tenslotte buiten het leven, maar dat al die studenten in hun bed zijn blijven liggen...» Luc De Munck, de duivel-doet-al-koördinator van deze week, liet het echter niet aan zijn hart komen, en had toch veel hoop voor de komende jaren: «Je moet de mensen overtuigen, dan volgt de rest wel!».

Hollanditis in Leuven

Wat ook opviel, was de «import» van prominente *buitenlanders* die hier in Leuven lezingen kwamen geven: Tin-

at veel over vrede

ijdens de vredesweek:

important to be taken to politicians

ongewone levensverhaal, de ontstaansgeschiedenis van zijn eigen filosofie toe te lichten.

Onze ego's temmen.

Zelf bewust worden en anderen bewust maken van de noodzaak onszelf niet te verliezen in wetenschappelijke ontwikkeling, wordt dan ook voor Benson de specifieke verantwoordelijkheid die de universiteit, als hoogste onderwijsinstantie, in relatie tot het vredesvraagstuk opnemen moet. Op de vraag of een wetenschapper verantwoordelijkheid deelt in wat er met de producten die de wetenschap aflevert gebeurt, antwoordt Benson dan ook positief: "Als een dokter door verkeerde behandeling zijn patiënten laat sterven, wordt ie van het medisch register geschrapt. Voor een wetenschapper geldt zulks niet. Maar de wetenschappers zullen hun mogelijkheden waardig moeten gebruiken: "Als ik morgen een kind doodrijd, dan ben ik geen moordenaar. Maar bij iemand die wapens vernuftiger en efficiënter maakt is dat iets heel anders: er is de *intulie* om te doden."

Oorlog is onze vijand

"U denkt dat we door de mensen van de noodzaak ervan te overtuigen tot

ontwapening kunnen komen," een vraag uit het panel, "denkt u niet dat het even nodig is om politieke structuren te veranderen?"

"Oorlog is gewoon te belangrijk om ermee bij politiciers te gaan", komt Benson. Vragen als "Ja, maar, wij moeten bewapenen, want anders vernietigen de Russen ons!" zijn voor Benson een verkeerde houding; "dat is oorlog voorbereiden". Vanuit zijn filosofische positie maakt Benson dus abstrakte van politieke en economische structuren. "De vijand, dat is niet de ander. Oorlog, dat is de vijand. En het is een *gemeenschappelijke* vijand."

Voordat de bom valt

"We hechten zoveel belang aan macht, prestige, geld en kennis," en de atoomenergie die we nu hebben is zo ontzettend en verrijkt, dat de bedreiging van onze toekomst zeer reëel is geworden." Met het inzicht dat het gevaar niet bij de wapens maar bij onszelf ligt gaat Benson niet in een hoekje zitten huilen. "Als we onszelf willen veranderen, dan kunnen we lang wachten." Wachten tot de bom valt is uit den boze. "Ik ben van een generatie die kan stoppen. Jullie echter moeten nog beginnen. Het is mijn taak om jullie te helpen de chaos waarin we nu leven, enigszins te ordenen. Daarom blijft maar één streven over: vechten voor ontwapening."

1983 is een belangrijk jaar voor ontwapening, "en volgens Barnaby, 's werelds grootste vredesspecialist, moet er dit jaar nog iets gedaan worden, anders is het te laat!"

Dringende vlucht

De nu al ruim door de media belichte akte die Benson voor 6 september van dit jaar plant, heeft de bedoeling de respectievelijke staatshoofden van Groot-Brittannië, de Bondsrepubliek, Frankrijk, China, Japan, de Verenigde Staten, en de Sovjet-Unie, tot ontwapening aan te sporen. Het gaat om een reis per vliegtuig van zo'n driehonderd kinderen uit alle landen.

Beurtelings zal het vliegtuig maar meteen 'Vredesvogel' gedoopt, staatshoofden en bezoeke brengen. De kinderen overhandigen dan een brief — "Dag meneer Staatshoofd, wilt U ook niet ontwapenen? De andere landen gaan het ook doen! Tekent U nou, alsjeblift! Wij willen niet dood!"

De vredesvlucht was oorspronkelijk gepland voor 1984. Benson vond uitstel niet meer opportuun. Heel het plan steunt dus op de overtuiging dat kinderen de wereld kunnen vernemen. Blijft de vraag wat er zou gebeuren als elk van de acht staatshoofden hun deel van de kinderkoers op hebben en aan de ontwapenings-tafel zijn neergestreken: zal Benson's vredeskoers de ego's gelauterd hebben? De harde noten liggen 'n elk

geval al klaar in de weegschaal: wie wat, en hoeveel, en waar gaat moeten weghalen.

Denk wat je kunt doen...

Vooralsnog is er het *Vredesboek*, binnenkort ook in het Nederlands in pocketuitgave. In al zijn eenvoud spreekt het verhaal veel mensen aan. En daar gaat het tenslotte om: de mate waarin de mensen aan een vredesbetoging deelnemen bepaalt in hoeverre er aan de top rekening mee wordt gehouden.

Het zijn wij, universitair, die de wereld van morgen bepalen. Daarom

wellicht, werd het Benson's machtig... Hij keek op naar die hele aula vol jonge mensen die waren rechtgestaan om te applaudiseren en hield en vond woorden... "I see you, young men and women, and I want you all to grow up and have children... and I know that nobody who leaves here tonight, will not think of what can be done..." Eerder sprak Benson: "Laat je niet leiden door volksdemagogen — denk vooral zelf na over wat je kunt doen!"

M.C.

(¹) *Legers + wapens = Vrede?, De Volksmacht*, 4 maart 1983, p. 2.

'Oorlog is erger dan kapitalisme of socialisme'

Vorige week werd aan de Leuvense universiteit voor de tweede maal een Vredesweek georganiseerd ter bewustmakende nagedachtenis van de eerste proeven van de waterstofbom, die 29 jaar geleden plaatsgrepen. Ook in de fakulteit economie kende de Vredesdag (1 maart) een bredere belangstelling dan vorig jaar. De naam van de gastspreker: nobelprijswinnaar economie Professor Jan Tinbergen was hieraan zeker niet vreemd. Zijn naam zal de (economische) geschiedenis ingaan als één van de baanbrekers van het econometrisch onderzoek, waarvoor hij in 1969 de Nobelprijs mocht in ontvangst nemen. Daarvoor reeds genoot hij wereldfaam door zijn beroemde controverses met de meest vermaarde econoom van deze eeuw: John Maynard Keynes. Sedert de jaren '50 verliet Prof. Tinbergen het strikt-economisch veld en verruimde hij zijn economische invalshoek met meer humane en morele dimensies. Als ontwikkelings- en vredesspecialist kan hij getuigen van een dertigjarige ervaring. De verwachtingen bij de toehoorders waren dan ook hoog gespannen.

De eenvoud van deze bijna tachtigjarige man kant nauwelijks grenzen. In de vroege namiddag stapte hij in Leuven uit de trein (tweede klasse!) met pet en boterhammen. Iets na vijven vertrok hij weer, in de menigte van het spoor-spitsuur, vol spijt omdat hij het programma over het openbaar vervoer op de BRT diende te missen.

Zijn toespraak was, ondanks een soms doorschietende stem, helder geformuleerd, maar liet de meeste toeschouwers op hun honger. Zijn betoog dekte ogenschijnlijk een andere lading dan het thema 'Vrede en Ontwikkeling' liet uitschijnen en na zijn uiteenzetting stroomde dan ook een golf van verbazing en ongocheling doorheen het publiek. De interessante vragen achteraf stelden Prof. Tinbergen echter ruim in de gelegenheid op meer ter zake doende (doch triviale) opwerpen zijn deskundigheid te bewijzen.

Starheid als boeman, wetenschap als oplossing

De Nederlandse economie weefde zijn betoog rond de (zelfs volgens eigen zeggen) omstreden konvergentietheorie die de richting van de positieve vrede

aanwijst in soepelere en naar mekaar toegeroemde regimes van Amerika en Rusland. Het grootste vraagstuk dat knaagt aan de vrede ziet hij in de starre opvattingen die men zowel in West als in Oost koestert over het optimale sociale systeem. Tinbergen bekleemde sterk dat deze optimale sociale orde, met de daaruit voortvloeiende stijging van het algemeen welzijn, als hoofddoelstelling van elke socio-economische ontwikkeling en voornaamste taak van elke regering slechts op een wetenschappelijke manier kan verwezenlijkt worden. Wetenschappelijke en geargumenteerde uitwisseling van gedachten mochten het gebruik van militaire middelen terugdringen. Deze gedachtengang vormde de kern van zijn uiteenzetting, waarvoor hij talrijke voorbeelden aanhaalde.

Via wetenschap naar optimale ontwikkeling en vrede

Prof. Tinbergen bracht halde aan de oorspronkelijke bedoelingen van Karl Marx om een wetenschappelijk socialisme (in tegenstelling tot een utopisch socialisme) te verwezenlijken. Toch zag hij de starheid van het latere Russische systeem als een belangrijke bedreiging voor de wereldvrede. Het is immers heden ten dage niet meer zo zeker dat de socialisatie van de productiemiddelen tot court het beste middel is om het sociale optimum te bereiken. De Oostduitse schrijver Bahro richtte zijn kritieken op het bestaande socialisme voornamelijk op de te sterke nadruk op materiële goederen (Bahro's alternatief: meer culturele goederen) enerzijds en de inertie uitlokkende overvloed aan hiërarchieën en toezicht anderzijds.

Paul A. Samuelson, een ander eminent Nobelprijswinnaar economie, toonde aan dat ook het vrije marktmechanisme er nauwelijks in geslaagd was te bewijzen dat enkel vrije concurrentie het sociale optimum oplevert. Naast het kwantitatief opvoeren en het kwalitatief verbeteren van de productie ondersteunt dit optimum immers ook een minder ongelijke verdeling van de welvaart.

Positief acht Tinbergen wel dat de U.S.S.R. in 1976 haar satelliet-landen het (beperkte) recht verleende hun eigen weg naar het socialisme uit te stippelen en zo haar star vasthouden aan verouderde principes verschoelde. Meer dan ooit rijpt immers het inzicht dat de optimale sociale orde een mengvorm inhoudt van kapitalistische marktmechanismen en socialistische planningsingrediënten. Deze vraag naar een ideale mengvorm dient, volgens Tinbergen, wetenschappelijk beantwoord te worden en moet rekening houden

met de eigen historische, socio-economische en culturele gaardheid van elk land. Een positieve stap in deze richting ziet hij in het functionele socialisme (van de Zweed Gunnar Adler Carlsson): niet bepaalde bedrijfstakken, wel bepaalde functies moeten gesocialiseerd worden.

Gebundelde ontwikkeling vermindert oorlogsvaara

Deze vorm van socialisme acht Tinbergen meer aangepast aan de huidige socio-economische werkelijkheid dan het wetenschappelijk socialisme van Karl Marx uit de vorige eeuw. De aantrekkelijkheid van dit model ligt in de goede mengvorm dat het vertegenwoordigt door de belangstelling die ze heeft voor de ervaringen van anderen en de lessen die ze hieruit trekt. Zulke houden dient de relatie Oost-West te kenmerken en past volledig in de konvergentietheorie. Het eigene aan deze theorie vormt de afwijzing van polarisatie (die beoordeeld wordt als een niet-wetenschappelijke houding) en een aansporing tot syntese: de logische envelopping tesse-antitese-syntese.

Tinbergen besloot zijn goed gestructureerde toespraak door (eindeel) een link te leggen naar de vredesproblematiek toe: "De impasse van het oorlogsvaara wordt doorbroken als het werkelijke wetenschappelijke denken ingang vindt. De grondslag van ontwapening ligt in wat Marx gezegd heeft, maar niet door Rusland toegepast wordt."

Wat Tinbergen het meer geëngageerde en minder ingedomdele deel van het Leuvense studentenpubliek verhaalde kan schematisch als volgt samengevat worden: de ontwikkeling van elk land naar een optimale sociale orde dient te gebeuren op een soepele (= starre), wetenschappelijke (= militaire) wijze die zowel elementen uit markt- en planeconomieën bundelt en zo een konvergentie veroorzaakt (tussen ekstreme blokken) die op haar beurt het oorlogsvaara vermindert. De aandachtige toehoorder zag hier de (indirecte) band tussen ontwikkeling en vrede en vond het, na een korte verbazing, dus toch een relevante en hoogst interessante uiteenzetting.

De toekomst

Tijdens het vragenuurtje dat volgde toonde Prof. Tinbergen zich het voorbeeld van genuanceerde stellingnames en trok hij ten strijde tegen de simplistische (ekstreme) leuzen die het oorlogsvaara in ontwikkelingslanden doen toenemen. Zijn laatste woord en gebaar was er een van hoop, maar: "er valt nog veel te verwezenlijken." De handschoen ligt klaar voor onze generatie.

Rudy Ceuppens

A huge defense-potential, enough to overkill the people in the world... still, man has but a small bit of wisdom...

agteken

bergen, Niering, Röling, Baker, en Wecke uit Nederland, Benson uit Amerika, en ook de Gandhi-film. In Nederland staat men op het gebied van vredesonderzoek al heel wat verder. Daar bestaan er al vier degelijk uitgebouwd en goed gefinancierde onderzoeksinstituten voor vredes- en polemologische wetenschap aan universiteiten, en ook een officiële commissie. Eens te meer loopt Vlaanderen tien jaar achter!

Een rare sfeer hing er soms toch wel: er werden respectabele zittingen gehouden in grote/universitaire aula's (erwilj ondertussen in de Prelatenstraat botogers tegen de 100 miljard door 'onze vrienden' afgetroefd werden, en brutaal opgepakt. Over dezelfde 100 miljard werd bijna nergens gesproken in deze week, hoewel een mogelijke besparing hierop toch een zeer goed voorstel zou zijn in het kader van de 'beperkte, éénzijdige stappen naar ontwapening' die voorgestaan werd door verschillende sprekers.

Dan toch een zekere akademische wereldvreemdheid, zoals De Keyser suggereerde?

Militair onderzoek aan de KUL

We willen hier toch nog even ingaan op de stellige bewering van prof. Snoeys, dekaan van Toegepaste Wetenschappen, als zou er helemaal geen militair onderzoek zijn aan de KUL. Dit onderzoek is er wel, maar niet waar prof. Snoeys het zou verwachten.

(¹) Meer informatie over *Vredesvoeding* kan je vinden in Veto, jrg. 8, nr. 23, 18 maart 1982, p. 3.

(²) Over het onderzoek door Reyhler kan je meer lezen in de Nieuwsbrief van de Vlaamse Vredesuniversiteit, Gent, maart 1982, p. 8.

Muziek als drama

Peter Schat in de huid van Beethoven

Peter Schat. Een voor velen nietszeggende naam. Begrijpelijk, want ons nationaal muziekonderwijs, van humaniora tot universiteit, kan wegens zijn zwakke gezondheid en respectabele ouderdom de toppen van het hedendaags muziekgebeuren slechts met moeite bereiken. Peter Schat is de enige niet die aldus door de mazen van het net valt. Deze rasechte Amsterdammer (woonachtig in een van Europa's grootste rosse buurten) is komponist van beroep en in deze hoedanigheid tevens een tamelijk bediscussieerd persoon. Ondanks zijn provo-verleden wordt hij door sommigen als 'reaktionair' bestempeld. Veto ging eens peilen of dit heerschap inderdaad in de laat-romantische traditie van de 20ste eeuw is blijven steken.

Schat, een komponist in de aanval tegen de verontmenselijke, verwiskundigde hedendaagse muziek...

Schat: Ik vertrek in mijn muziek van het basisidee van Arnold Schoenberg, nl. het idee dat je alle 12 tonen van de toonladder moet kunnen voorzien, ordenen in een reeks. Dat was een geweldig idee van die Schoenberg, alleen, hij nummerde die 12 tonen, hij individualiseerde ze. Zo zette Schoenberg een evolutie in die zou eindigen met de hedendaagse computer-manipulatie. Rekenmuziek is onmuzikaal, dit denken zorgt ervoor dat veel nieuwe composities even lelijk klinken als onze slaapsteden zijn; het betekende het mislukken van onze naoorlogse muziek.

Voor mij zijn de relaties tussen die 12 tonen het belangrijkste, niet hun volgnummer in de reeks. Ik wil wel alle

Peter Schat: Ik ben zo van het drama op het wereldtoneel door-drongen, dat ik politiek niet buiten mijn werk kan houden (foto GJ)

tonen overzien, anders krijg je zoiets als een akker met een hoekje onkruid. De ontbrekende tonen gaan dan altijd dingen doen die je niet wil.

Veto: Buiten Schoenberg verwijs je toch ook naar veel andere klassieke komponisten?

Schat: Ja... ze staan een voor een op de Olympus... In mijn symfonie bv. verwijs ik ook naar Beethoven, Stravinsky, enz. Ik wou immers niet eigenwijs zijn, ik wou een goeie leerling zijn van de grote simfonici. Daarom heb ik bepaalde denkbeelden overgenomen, maar toch wilde ik dat het anders klonk.

Ik gebruik ook oude vormen. Maar wat wil je? Er zijn niet zo veel grondvormen. Als je het in de architectuur bekijkt, kom je altijd bij dezelfde dingen uit: vierkanten, cirkels, kegels... Vernieuwing zit hem immers in het doorzien van het oude schaauspel: als je muziek wil vernieuwen, komt het erop neer een nieuwe samenhang te vinden tussen de

tonen, die goed klinkt. Oppervlakkige lieden zeggen dan: 'Reaktionair'.

Veto: Kwa klinkend resultaat maken jouw muziek inderdaad niets te maken met de andere 'hedendaagse muziek'.

Schat: Vele zaken die nu gemaakt worden, bv. door Boulez, vind ik geweldig. Maar andere zou ik zelf nooit willen gemaakt hebben. We hebben te kampen met een modieuze ontmenselijking van de muziek. Het resultaat is dat zoveel stukken zo afschuwelijk klinken. Priesterkasten van 'specialisten' houden die muziek met 'analyses' overeind. Zoals in het 1ste Klavierstuk van Stockhausen, de eerste maat is ingedeeld in 11, dat is dan nog eens ingedeeld in 14, gelooft ik, enz. Dat is volledig absurd, dat is een muzikale leugen, onspeelbaar en onwaarneembaar. Ik heb met dat soort intellectuele opschepperij niets op, want voor mij heeft elke toon een absoluut heilig karakter. Bij dat ik Klavierstuk 1 niet geschreven heb.

Wel streef ik naar atonaliteit, een

manier van melodisch en harmonisch schrijven zonder in de oude tonale muziek terug te vallen. Vanaf Canto General wil ik alle intervallen, dus ook de konsonanten, een plaats geven in mijn werk, in een 'menselijk' samenlevingsverband, beweeglijk, onvoorspelbaar, en toch geordend.

Maar inderdaad, ik ben muzikaal vrij geïsoleerd van andere komponisten.

Veto: Is de positieve impuls van anderen vervangen door een negatieve? Schat: Nee, zover is het nog niet gekomen.

Veto: Hoe zie je de funktie als komponist i.o.v. de uitvoerder?

Schat: Ik zit in de wetgevende macht, niet in de uitvoerende. In de Senaat, niet in het Witte Huis.

Soms schrijf ik wel naar de mogelijkheden van een specifiek uitvoerder toe, maar ik hou me toch enigszins op afstand. Als ik een stuk af heb leg ik het te vondeling, voor de goede uitvoerder.

Veto: Een laatste vraag rond techniek: waar zie jij het verschil tussen epigonen en leerlingen?

Schat: Het verschil zit in de fase van je ontwikkeling. In je leerlingfase kruip je in de huid van je leermeester. Je wilt altijd iets kunnen doen dat hij ook kan. Als je dat blijft doen, heel je bestaan lang, dan ben je een epigoon. Als je daarvan objectieveert, dan ben je leerling af, en zou je meester kunnen worden.

Ik kruip soms nog in de huid van bv. Beethoven. In de jaren '60 werd dat negatief beschouwd. Volgens Cage was alles al muziek: er bestonden dus geen meesters en geen leerlingen meer, en geen geschiedenis.

Veto: Je muziek is zeer westers. Oosterse invloeden, die tegenwoordig in de 'repetitieve muziek' nogal populair zijn, vind ik bij jou niet terug.

Schat: Ik vind een dergelijke mode een vorm van kommercialiteit. Ieder

wil zijn eigen handelsmerk hebben. Inderdaad, oosterse dingen heb ik nooit gebruikt. Afrikaanse zaken wel, zoals in Thema uit 1970, nl. Jazz, omdat Jazz me interesseert. In Aap ('Aap verslaat de Witte Knekelgeest', opera uit '80) gebruik ik wel een oosters verhaal, maar eigen muziek. Ik voel zeker geen band met die minimale muziek. Die valt terug op de tonaliteit. Maar de klip, waarop die muziek strandde, was al tot doel uitgeroepen: statisch, geen ontwikkeling mogelijk.

Eén en ander houdt niet in dat Peter Schat de 'regressieve tendentie, van de minimale muziek zou ruilen voor een andere vorm van konservatisme. Alvalt niet politiek. Schat vertelde ons over '68 en de rookbommen. Hij verhaalde ons — twee totaal verbouwerende Veto-redacteuren — tevens de story die ooit op een platenhoes uit de doeken werd gedaan en voor 'n TV-reportage ter plekke werd gerekonstrueerd. Het was in die tijd dat de Amsterdamse stadspolitie de gewoonte had de gitaren van de straatzangers in beslag te nemen. Tot grote ergernis van Schat & Co, die op een nacht de onteigende goederen uit het plaatselijke gerechtsgebouw verwijderden. "Maar", zo vertelt de komponist verder, "dat alles heeft wel tot een vertekend beeld op mijn werk geleid."

Schat: Ach, ik heb me soms door de media laten verleiden het nogal veel over politiek te hebben. Daardoor is dat hele beeld ontstaan. In de jaren '60 ben ik naar Cuba geweest. Daar trof ik het idee van de 'nieuwe mens' aan. Ieder moest de 'nieuwe mens' creëren. Maar daarvan ben ik teruggekomen; het is arrogant tegenover de geschiedenis. Het masker van Tout Ank Amon is 3000 jaar oud en nog altijd aangrijpend: heel die tijd is de essentie

hier nobel of (vervolg op p. 11)

(ADVERTENTIE)

Op zoek naar economische informatie...? Welkom bij de Kredietbank!

Je bent student in de economische wetenschappen of je hebt er interesse voor. En je wil meer economische of financiële informatie voor je seminars, opdrachten, licentiaatsverhandeling of noem-maar-op...?

Breng dan eens een bezoekje aan onze Bedrijfseconomische Bibliotheek, Opzichterstraat 41, 1020 Brussel.

Van 9 tot 16 uur kan je er heel wat documentatie doorsnuffelen. Zo nodig kan je er ook fotokopies maken tegen een schappelijke prijs. Je kan ook schriftelijk een bibliografie aanvragen.

Ken je "Weekberichten"

Dit wekelijkse informatieblad van de Kredietbank bevat altijd een bondig hoofdartikel, dat de neerslag is van origineel onderzoek.

Wekelijks vind je er ook een aantal vaste rubrieken zoals onder meer de geld- en kapitaalmarkt, de internationale beurs evolutie... Echt onmisbaar voor al wie geïnteresseerd is in de economische wetenschappen. En een proefnummer van "Weekberichten" kan je krijgen in elk KB-kantoor dicht bij de universiteit.

Hartelijk welkom!

Enkele kantoren in de omgeving van KU-Leuven.

Mrg. Ladeuzeplein 15*
Sint-Jacobsplein 9/10

Naamsestraat 14
Justus Lipsiusstraat 20a
Naamsestraat 173

Diestsesteenweg 19, Kessel-Lo
Tiensesteenweg 93, Kessel-Lo

Naamsesteenweg 130, Heverlee*
Geldenaaksebaan 149, Heverlee

* Om je nog beter te dienen blijft dit kantoor op vrijdagavond open tot 18.45 u.

KREDIETBANK

Service begint bij het betere onthaal.

Eet meer bloot!

Alweer een boek over pornografie. Ditmaal echter géén verzameling van interviews met ex-pornomodellen of een puur 'ervaringsgerichte' wetenschap, wél een bundel theoretische opstellen over porno. Het onderwerp ligt reeds geruime tijd goed in de markt door de talrijke discussies die feministische akties rond porno hebben doen losbranden. Tot nu toe echter baseerde men zich voor deze discussies vooral op gebruiksmateriaal en werd er geen enkele consistente theorie daaromtrent opgebouwd. PORNOGRAFIE, BEKIJK 'T MAAR is daar een eerste aanzet toe.

notatie van de blik en de oorzaken en gevolgen ervan bestudeerd. Ten tweede is er een fundamenteel verschil in de waardensystemen van waaruit feminisme en liberalisme (de heersende strekking inzake porno) het gegeven porno (ver)beoordelen.

Ook werd in het eerste deel onderzocht hoe homofilie (zowel mannelijk als vrouwelijk) in porno verwerkt is: de auteurs komen tot de vaststelling dat geen van beiden au sérieux genomen wordt. Het biedt intendeel de mogelijkheid om een uitgebreider en meer gevarieerd seksprogramma te brengen. Dit hangt gedeeltelijk samen met de status van porno als produkt dat aan de marktsituatie onderworpen is. Dit wil zeggen dat het produkt in bepaalde vormen een oververzadiging kan bereiken. Daardoor gaat het produkt zich aanpassen: nóg aantrek-

klame, film, zogezegde 'vrouwentijdschriften', stationsromantjes en 'erotische' tijdschriften. Blijkt dat veel van deze media pornografische elementen bevatten die niet als dusdanig erkend worden.

Ter verduidelijking volgen hier twee citaten over de 'erotische' foto: "Bepaalde vormen van pornografie hebben altijd het etiket 'estetisch' of 'erotisch' gekregen. Deze termen zijn ontwikkeld ter verdediging van seksueel uitdagende of opwindende beelden, die binnen minderheidsmarkten of belangengroep circuleerden. De toenemende verspreiding van 'erotische' foto's hebben expliciete toepassingen op seksueel geweld mogelijk gemaakt die binnen de wettelijke en politieke beperkingen waaraan het massaproduct 'soft-porno' onderhevig is, niet zouden zijn toegestaan." (p.113) en "Een belangrijke reden waarom de zg. 'erotica' is uitgezonderd van wettelijke censuur is de plaats ervan: het bevindt zich op het snijvlak van een aantal verschillende visuele vertogen, die onderling voortdurend strijden om de interpretatie van het beeld." (p.114).

Bij deze artikelen zijn een 26-tal foto's afgedrukt die bepaalde uitspraken en analyses moeten toelichten en rechtvaardigen.

Niet radikaal

In *Potentieel*, het derde deel van het boek, worden mogelijke strategieën tegen porno op hun efficiëntie onderzocht. Heleen Bujs zet in het kort de mogelijkheden en onmogelijkheden van de langzame wettelijke weg uiteen, die echter niet zeer hoopvol blijkt te zijn. Uit een interview blijkt dat er dan ook zeer veel daadwerkelijke akties van feministisch geïnspireerde groepen tot stand komen. De auteurs komen echter tot de konklusie dat er geen enkele onmiddellijke oplossing voorhanden is. Wel zijn er vele strategieën mogelijk, maar er zou eerst nog veel moeten worden nagedacht over wat feministen met de wet willen of kunnen bereiken.

Van sommige der auteurs klinken de namen bekend in de oren als notoire feministische theoretica: Karin Spaik, Beverly Brown en de meer radicale Andrea Dworking (ook auteur van *Woman Hating*). Men kan hen echter, tenzij Dworking dan, geen radikalisme verwijten. Ze pogen een heel genuanceerd beeld te brengen van de verschillende geledingen van porno en van zijn schadelijke invloeden. Het is daarbij opvallend dat de meesten onder hen zich huiverig opstellen t.o.v. een strikte censuur op porno, omdat dit geen oplossing voor het fenomeen biedt; door censuur wordt de oorzaak van porno immers niet uit de wereld geholpen.

Verschillende onder de auteurs stellen herhaaldelijk dat erotisch naakt, vrouwelijk maar ook mannelijk (jawel, het kan: cfr. naaktfoto's van mannen door Jim Frenck en verschillende schilderijen door vrouwen van erotisch-naakte mannen), moet kunnen. Ze willen duidelijk maken dat feministen — al heb je daaronder een zeer divers publiek — géén puriteinen zijn, en ook géén mannenhaaters die elke man met plezier zouden kastreren. Ze ijveren integendeel voor een nieuwere vorm van erotiek waarin vrouw en man hun eigen seksualiteit beleven, zelf hun fantasie creëren en niet blijven vasthangen aan de hun van buitenuit opgelegde seksualiteit en aan de stereotiepe 'erotische' fantasie, die hun door porno en de doorwerking ervan in dagdagelijkse media opgedrongen wordt.

Mannen toegelaten

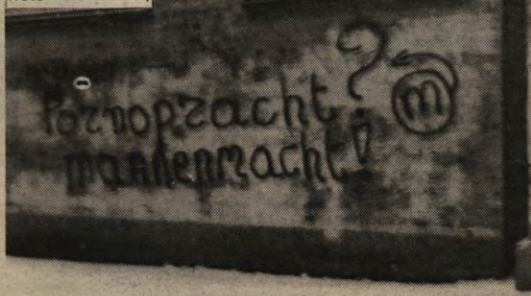
De auteurs zijn het er alleen over eens dat er van porno in dit verband een

schadelijke invloed uitgaat. Ze stellen echter dat *konkrete* schade mogelijk aanwezig is: "Voor zover pornografische beelden een effect hebben op het 'normale' gedrag zal dat niet de vorm aannemen van een letterlijke navolging, maar doorwerken in een algemene psychische economie die het gedrag regelt en ontregelt." (p.50).

De verschillende essays bieden een breed perspectief van waaruit porno onderzocht wordt. Jammer genoeg zijn sommige artikelen zeer moeilijk geschreven en ze lijken mij als dusdanig niet voldoende gericht op een groot publiek. Misschien kan men sommigen onder de auteurs inderdaad een wat al te hoge van *intellectualisme* verwijten. Niettemin is deze verzameling opstellen een aanrader voor mensen, vrouwen en mannen, die wat dieper op deze problematiek willen ingaan en die open staan voor de, meestal problematische, positie van vrouwen in porno.

Isabelle Vandenberg

(foto Veto-archief)

Slogans kunnen veelzeggend zijn en dingen duidelijk en front stellen. Eén ding zijn ze zeker niet: diepgaand en genuanceerd. Dat kan alvast wél van het beschreven boek gezegd worden...

De beladen blik

Het boek is in drie delen opgesplitst. Elk deel bestaat uit een aantal artikelen van verscheidene auteurs; negen in totaal, waaronder helaas slechts één man.

Het eerste deel heeft als bedoeling in min of meerdere mate het wezen van porno bloot te leggen. Er wordt zeer ijverig gezocht naar het hoe en waarom van porno.

Het is een vaak zeer vermoedende (lees: intellectuele) zoektocht naar een allesomvattende definitie van porno, dit echter tevergeefs. De auteurs noemen o.a. volgende redenen voor hun falen. Ten eerste is het kijkers oog méé verantwoordelijk voor het tot stand komen van porno. Een afbeelding hoeft niet in sé pornografisch te zijn, maar verwordt tot zulks door de blik. Van daaruit worden de kon-

kelijker worden. De auteurs stellen dat porno dit poogt door seksuele vormen als homofilie, sado-masochisme en dergelijke in hun stereotiepe seksualiteitsuitbeelding te verwerken. Dit leidt tot steeds verdergaande excessen, zoals de veelvuldige en gruwelijke geweldplegingen op vrouwen in porno. Meer recent vermelden de auteurs hier overigens de ontwikkeling naar een steeds uitgebreider gamma met de kinderpornografie.

Dit zijn slechts enkele van de vele aspecten van porno die in het eerste deel van het boek, dat nagenoeg de helft van het boek omvat, aan bod komen.

Onderhuidse porno

Het tweede deel, *Proliferatie*, bevat artikelen die de theorie omtrent porno toetsen op zijn dagelijkse toepassing in allerlei media: modetijdschriften, re-

(Foto WIV) Karin Spaik, red.

Pornografie: bekijk 't maar

Een politiek-feministische visie op seksualiteit

De voorkant van 'Pornografie, bekijk het maar', een boek van de uitgeverij Van Genneep, 1982, 231 blz., 535 fr.

(ADVERTENTIE)

"Cafe Taverne Universum"

Herbert Hooverplein 26 (Hoek Tiensestraat)
3000 Leuven ☎ 016/20.07.50

Super-Snacks en Spaghetti

Terras

Vlotte bediening

Alle dagen open vanaf 7.30 h

Ruime parking

Zaal ter beschikking

ILSE of de absurde ondergang van een strip

Bart Ramakers

WAT VOORAFGING: Ilse komt in een andere wereld terecht, redt een jongeman, tot...

...nada aan de lay-out: laat in 't vervolg geen stukjes tekst meer rorid- Slingerer/aa (wordt vervolgd)

Het is de schuld van anderen

(vervolg van p. 4).
 internationaal kunnen ontduiken en dat zinnvolle tewerkstelling en vrije tijd dichtbij elkaar zouden moeten aansluiten.

Hond van Pavlov

De Heer Bergmans besprak voornamelijk de dekkwalificatie van het werk die in de toekomst teweeggebracht zou worden door de DIRV. Hij wees erop dat er een nieuwe kloof zal rijzen tussen super-gespecialiseerde technici met eerder creatief werk en niet-geschoolde arbeiders die veeleer gekonditioneerd zouden worden als de hond van Pavlov om de juiste toetsen bij het juiste signaal te leren indrukken. De grote groep van geschoolde arbeiders met stiekennis zou afgevoerd worden: voor de grote meerderheid zou arbeid dodelijk vervelend worden of gewoon totaal wegvallen — een sombere visie. Bergmans beklemtoonde echter dat deze kwalijke gevolgen niet aan de technologie als dusdanig te wijten zijn, maar slechts aan de wijze waarop ze tot nu toe steeds in de praktijk gebracht is. Ook hij wees op tal van positieve mogelijkheden van de nieuwe techniek.

Vandaar dat hij voornamelijk hamerde op de nood aan meer onderzoek i.v.m. de dreigende fatale gevolgen van een blinde doorzetting van de DIRV. Over de reeds bestaande 'Stichting Technologie' drukte hij zijn twijfels uit; niet meer dan een zoethoudertje, binnen de groots opgezette DIRV-kampagne, en nu reeds te omschrijven als een verkeken kans...

Tegen het einde van de avond aan reageerde hij vrij scherp op een

opmerking vanuit de zaal die milieubeweging en sociologen uitschold voor beeldenstormers. Hij noemde een dergelijk onbegrip t.o.v. de konklusies van de sociale wetenschappen een blijf van primitivisme en bewees vervolgens dat de automatisatie zowel op het vlak van de procesvernieuwing en produktvernieuwing als op het vlak van produktie van nieuwe produktiemiddelen sterk arbeidsbesparend moest gaan inwerken. De bezorgdheid rond een mogelijke crisis in de tewerkstelling was dus terecht.

Kunstmatige snuffes

Al bij al een interessante avond: de tegenstellingen tussen DIRV-optimisten en -pessimisten kwamen voldoende duidelijk naar voren en door reacties vanuit de zaal bleek dat dezelfde verdeeldheid ook in het publiek aanwezig was. Spijtig was misschien wel dat de panelleden naast elkaar heen bleven praten: op fundamentele vragen gaven ze liever geen antwoord. Of is de behoefte aan nieuwe mikro-elektronische snuffes inderdaad niet voor een groot deel geschapen? Of is het inderdaad zo dat er uiteindelijk geen alternatief is, dat de geschiedenis vast ligt en elk land ter wereld wel moet het komputertijdperk binnentreden, binnenhollen, maar liefst?

En in hoeverre werd de vraag beantwoord, geopperd door moderator Herman Hendrick: zijn de experts van de DIRV inderdaad niet te vergelijken met de leerlingtoevenaar die wel een proces op gang weet te brengen, maar het niet meer weet te stoppen??

Johan Malcorps

Medewerkers aan Veto 23: Wilfried Allaerts, BAKS, Filip Canjin, Mieke Cantineaux, Paul-Emmanuel Casier, Rudi Ceuppens, Toon Clarysse, Wouter Colson, Peter De Jonge, Louis de Meuter, Dirk De Naegel, Luc Duhayon, Bernard Dumoulin, Polleke Fotozet, Peter Hanssens, Jan Herpelinck, Jan Heyrman, Guido Janssens, KVHV, Ineke Leemans, Johan Malcorps, Peter Moors, Bart Ramakers, Pieter T Jonck, May Van Boxel, Isabelle Vandenberg, Danny Vandenberg, Leo Vander Aa, Vandervleuteninstituut, Jos Vandikkelen, Luc Vanheerentals, J.H. Verbanck, Koen Verboven, Wim Verhelst, Ingeborg Verplancke, VRG, Ronnie Willekens. □

Dichters van dichterbij

Gesprek met Fons Buyens

Mensen oog leren krijgen voor literaire vormen, en literaire manieren van werken, dat is de bedoeling van onze organisaties. Maar eigenlijk nog veel meer dan dat is het aanvoelen dat elke literatuur iets probeert te zeggen over het ondefinieerbare — noem het God. Het is erg belangrijk dat zo'n ding kunnen op een fakulteit als die van theologie. Ook al omdat met zulk een organisaties onze fakbar een ontmoetingsruimte wordt voor verschillende fakulteiten.

Al vijf jaar is hij er mee bezig, Fons Buyens. Het begon met een vak in tweede kandidatuur Göddienstwetenschappen: *Religieuze thematieken in hedendaagse letterkunde*. Een deel daarvan werd en wordt nog steeds gecoördeneerd door prof. Lathouwers, en elke die hem kent, weet wat dat betekent. Voor Fons was het een aanleiding om de reeks *Dichters van dichterbij* op te zetten. In die vijf jaar werden al zo'n 30 lezingen gehouden. Bijna stuk voor stuk suksessen.

In een kadertje hiernaast vind je een hele reeks van onderwerpen die reeds aan bod kwamen. Bedoelingen is hierdoor inzicht te krijgen in het aangeboden pakket.

In deze vijf jaar kwamen o.a. aan bod:
 Alexander Blok, Sergej Esenin, Wladimir Majakowski, Kobo Abe, T.S. Eliot, Lucbert, Vincente Alexandre, Boris Pasternak, Arthur Rimbaud, Rainer Maria Rilke, Franz Kafka, Marcel Proust, W.H. Auden, Yukio Nishima, John Steinbeck, Louis Paul Boon, James Joyce, Yasunari Karvabatta, Louis Couperus, Bjelyi, Mandelstamm, Willem Elsschot, Hughes C. Pernath, Marina Tswetoeva, Philip Larkin, Georg Büchner, Basho, e.a.

'Belangrijk is dat een waaiar van auteurs, landen en dus kulturen aan bod kunnen komen. Van elk van hen wordt eerst door de prof. in kwestie een profiel geschetst. Ze doen dat op een manier die ze zelf verkiezen. Soms is dat nogal akademisch, maar in het vraaggesprek achteraf wordt steeds het akademische doorbroken.'

De professoren

'Professoren vastkrijgen die onderlegt zijn in de dichters die we graag besproken zien, is niet altijd even gemakkelijk. Je hebt professoren die zich spontaan komen aanbieden. Anderen verlenen pas na lang aandringen hun medewerking. Doch een keer dat ze meegewerkt hebben, zijn ze meestal vlug bereid bij een nieuwe uitnodiging. De sfeer van zo'n avond doorbreekt blijkbaar de schroom bij de professoren.

We doen een poging elk jaar een twee- à drietal nieuwe professoren aan te trekken. Daardoor zijn we onder-tussen al verplicht van buiten Leuven te zoeken. Zo is prof. Geris, die op 7 maart over Pernath sprak van Antwerpen. En die mensen doen dat, soms met weken voorbereiding, ook al weten ze dat het pro deo is. Want dat is één van onze basisprincipes: de gratuïteit. Maar ze doen het graag. Misschien ook omdat onze organisatie voor hen een mogelijkheid biedt om hun persoonlijke leeservaringen uit te drukken. Daardoor kunnen ze dingen kwijt die ze in hun cursus niet zo makkelijk gezegd krijgen. Voor de uiteenzetting geven we de prof ook altijd *carte blanche*, in de vragen achteraf kan dan wel het andere (als dat er is) aan bod komen.'

De organisatie

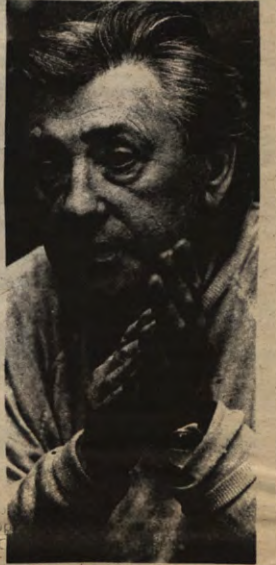
'We zijn financieel niet afhankelijk van het publiek, omdat alles gratis is. De gratuïteit van daarstraks, weet je wel. Toch kosten onze affiches en het kadoortje dat we de spreker-meegeven (circa 300 fr.) wel iets. Daarom dat we zo blij zijn met de subsidies van de kring Katechitika. Ook voor de fak-

bar die we elk jaar opnieuw mogen gebruiken, en die daar erg geschikt voor is.

Het publiek bestaat voornamelijk uit mensen van wijsbegeerte en letteren. Daarnaast zijn er nog ingenieurs, geneeskunde-studenten, sociologen,... Eigenlijk een enorm gevarieerd publiek, en dat appreciëren we. Blijkbaar duidt de steeds tamelijk talrijke opkomst aan dat onze organisatie gewaardeerd wordt.'

Voor de geïnteresseerden: dinsdag 15 maart spreekt prof. Verbeek over *Georg Büchner*, en dinsdag 29 maart prof. Van de Walle over *Basho*. Telkens om 20.30 u. in de fakbar van Theologie, Vlamingenstraat 91.

Jos Vandikkelen

Louis Paul Boon

(ADVERTENTIE)

STELLA'S LOVE STORY

De liefde voor het betere werk, de voortdurende inzet van onze brouweesters - die elkaar sedert meerdere generaties opvolgen in onze brouwzalen - staan borg voor de hoge kwaliteit van Stella. Maar evenzeer leeft in onze brouwerij de bekommernis om deze kwaliteit in alle omstandigheden te behouden.

Een sprekend voorbeeld is onze kiemvloer-mouterij. Stella Artois is de enige grote brouwerij die deze aloude werkwijze nog in ere houdt. De kiemvloer-methode - waarbij de gerst in dunne lagen op de vloer wordt uitgespreid - is tijdrovend en zeer duur, maar zij verzekert een moutkwaliteit die onmogelijk kan worden geëvenaard met méér recente technieken.

Eveneens uit eerbied voor het eeuwenoude brouwersambacht gebruiken wij in al onze installaties nog steeds koperen ketels, waarin de Stella in ideale omstandigheden wordt gebrouwen.

Kom zelf een kijkje nemen. Dagelijks vinden er brouwerijbezoeken plaats. Je kan individueel aansluiten of - beter - met je club of faculteitskring een groepsbezoek organiseren. Zo zie je zelf hoe Stella gebrouwen wordt en je kan meteen het resultaat proeven. Geïnteresseerd? Bel ons vooraf even op nr. 016/24.71.11 en vraag Johnny Stevens.

Stella Artois

Peter Schat en muziek als drama

(volg van p. 8)

van de mens niet veranderd, men kende immers de liefde al, 3000 jaar geleden, en de haat.

In die bewuste jaren '60 waren mijn stukken beïnvloed door de provocabeweging. De Vietnam-oorlog beïnvloedde toen alles, dat konflikt was zeer traumatiserend. Het sluitstuk voor die periode was 'Het Vijfde Seizoen', een werk op tekst van Adrian Mitchel die beïnvloed was door de beat-poëzie. In '73 volgde een ommekeer: Canto General. Daarin heb ik een eigen interval-techniek ontwikkeld. Ook politiek kwam er een wending. In de 60-er jaren pleitte ik voor een diktatuur van het proletariaat. Maar Cambodia, en de mislukking van de Vietnamese revolutie heeft intellectuele gevolgen: een maatschappij zonder (beschermde) oppositie heeft geen levenskansen. De grond van alle muziek is het drama. Drama dat over honderd jaar nog mee moet kunnen. Weliswaar werk ik nu niet meer zo opgelegd politiek, maar wel ben ik zo van het drama op het wereld toneel doordrongen, dat ik politiek niet buiten mijn werk kan houden. De Polonaise uit '81 bv., die is geschreven onder indruk van de gebeurtenissen in Polen.

Maar ik ben tegen muziek die ten dienste staat van iets anders, die hogere meesters heeft dan de muziekmeesters. Ik zou dat nooit doen: mijn muziek is een poging mijn muze te dienen, en niets anders.

Veto: Daarnet heb je het woord 'drama' laten vallen.

Schat: Drama is altijd de hoeksteen van de muziek geweest. Muzikale vernieuwing komt steeds uit het drama. De grond van het muziekdrama is de muziek, die dienstbaar is aan de woorden: ze moet de woorden in brand zetten, ze laten gloeien.

In mijn opvatting is de hoeksteen van dat drama de menselijke stem. Sommige komponisten zetten de zaken op hun kop, maar de tekst is voor mij de leidraad van een vokaal werk.

Veto: Hoe komt die leidraad, die tekst, dan tot stand?

Schat: In samenwerking met de librettist. Soms moet ik autonoom ingrijpen, bv. als hij niet bereikbaar is. Bij de opera 'Houdini' was er ergens een regel te veel. Die heb ik toen geschrapt. De tekst van mijn laatste opera, Aap, heb ik zelf geschreven. Ook veel geschrapt.

Veto: Je hebt een bepaald opvallende belangstelling voor het visuele: manshoge tellen waren te zien bij 'To You', een half circus, met boeienkoningen, akrobaten, vuurvreters & goochelaars akteerde in 'Houdini'.

Schat: Het visuele komt rechtstreeks voort uit het dramatische.

Drama... alles is drama en daarmee lijkt het laatste woord wel gezegd. Alhoewel. We vonden het nuttig nog even te palaberen over een project uit '69, waaraan samen met Peter Schat ook nog Louis Andriessen, Reinbert de Leeuw, Misha Mengelberg, Jan van

Vlijmen, Hugo Claus en Harry Mulish meewerkten. Het werd een opera 'Reconstructie', een allegorie over de VS-onderdrukking in Latijns-Amerika.

Schat: Het idee voor Reconstructie kwam van een Belg, Maurice Huysmans, die ook verantwoordelijk was voor mijn Labyrinth uit de provo-tijd. Hij kwam met een voorstel voor een drieluik over drop-out. Een maatschappelijk deel over de provo-beweging, een politiek deel over Che Guevara, en een artistiek deel over Rimbaud. Voor mij lag het voor de hand dat dat een kollektief stuk moest worden. We waren toen met een groep van vijf komponisten die samen dezelfde leraar hadden gehad, die samen tegen het establishment hadden betoogd, enz. Enfin, het Che Guevara deel werd uitgewerkt: de ene maakte een schets, de andere werkte die verder uit.

Maar op het einde liep het mis: we hadden maanden aan het project gewerkt, maar de dag voor de generale hadden we nog geen slot. We zaten immers te bakkeleien, de vier komponisten tegen de vijfde — en dat was ik. Mulish, Claus en ik wilden van het slot een nieuwe internationale maken: 'Z' (de opera was ingedeeld volgens het alfabet) stond voor 'Zingen'. Bij de anderen moest 'Z' voor 'Zwijgen' staan. Misschien was het een tegenstelling tussen optimisme en pessimisme. In elk geval, in '69 was zingen 'reaktionair', we lijdten allemaal aan onverwerkt fascisme: dat heeft half Europa kapotgemaakt, maar ook de halve menselijke ziel. Men redeneerde onbewust: als fascisme romantisch is, is romantiek fascistisch. Niet zingen dus.

Reconstructie heeft muzikaal gezien gebreken, maar het was zéér goed als politieke teatervoorstelling. En respons had het zeker: in een redactioneel van de Washington Star, het tijdschrift van Nixon, werd de Nederlandse regering gevraagd dergelijke zaken niet meer te subsidiëren.

Na Reconstructie kwam het Amsterdams Elektrisch Circus, weer een idee van Huysmans. "Hier is nooit een opera gebouwd. Dat komt door de uitvoering van de Stomme van Portici in 1830, door die opera-opvoering is

Peter Schat: Als je muziek wil vernieuwen, komt het erop neer een nieuwe samenhang te vinden tussen de tonen, die goed klinkt.

(foto GJ)

het halve land toen afgescheurd." Het AEC herbergde projecten als 'TO', 'You' en 'Canto General' (op tekst van Pablo Neruda).

Hierna volgden projecten van grotere omvang, maar met dezelfde achtergrond: de circus-opera Houdini, de 'Aap'-opera, enkel de simfonie valt hierin niet zo duidelijk te katalogeneren, evenals het omvangrijke kam-

mermuziekwerk. Over zijn toekomstplannen wil Schat niet zoveel kwijt. Ja, het wordt weer een opera, Symphonie, op tekst van Gerrit Komrij. Binnenkort worden er reeds deel van gekreërd op het Holland Festival. Afwachten dus.

Guido Janssens
Jan Heyrman

E Pericoloso Spoggersl wijdt op maandag 21 maart een special aan Peter Schat, waar dieper op dit interview zal ingegaan worden.

E Pericoloso Spoggersl, maandag 21 maart 22.00-23.00 u., Radio Scorpio, 101.6 MHz.

— ADVERTENTIE —

BOEKHANDEL CABAY

Fochplein 6
Leuven

Kwaliteit is onze belangrijkste maatstaf. Daarom nemen wij bijna uitsluitend literaire titels in voorraad. Het aanbod is er niet schraal om. Op een rijtje zegt zijn dit de fondsen van Arbeiderspers, Atheneum, De Bezige Bij, Manteau, Meulenhoff, Querido en de vele kleinere literaire fondsen.

BOEKHANDEL CABAY

Fochplein 6
Leuven

kreten & gefluister...

De 74-jarige Amerikaan Glynn «Scotty» Wolfe heeft besloten zich van zijn vijftienvintigste (51-jarige) echtgenote te laten scheiden. • De aanleiding was ditmaal net feit dat zijn vrouw «wil drinken en zich wil amuseren zoals de jeugd». • Overigens is Wolfe wel tegen het konkubinaat, want «hij houdt er niet van in zonde te leven». • De pers meldt ook dat de «jonggehuwden» zich nadden laten inschrijven aan de universiteit. • Waar één van Scotty's veertig kinderen ook studeert. • Maar pa kon net temporeel niet aan. • Uniefloppen blijkt dus een zware taak voor 60-plussers. • Zelfs als ze koning van de echtscheiding zijn in het Guinness book of records. • Wat dan te denken van de Charel? • Nooit getrouwd, ondertussen bijna zeventig en nog wel student aan de KUL. • Maar misschien ligt dat wel aan onze Leuvense unief? • Of houdt Charel er juist wél van in zonde te leven? •

□ □ □

Ook al ervaren? • De lente in de lucht en in het bloed? • Zelfs op universitaire kampussen is men er niet ongevoelig aan. • Aan de Van Evenstraat, naast het Stuc, huldigde men het motto geen emoties, maar daden. • Er werd een stuk tarmak uitgekapt, het gat werd gevuld met aarde en keijtes. • En

zowaar, men plantte een boom. • Op de foto hierboven zie je hoe zo één boompje serieus het uitzicht kan beheersen. • Maar in werkelijkheid is het nog een freel twijgje, dat misschien wegwaait bij de eerste de beste maartse bui. • Of teloorgaat onder de handen van een ontstuimige plakploeg. • En wat zijn in godsnaam de motieven van de KUL om daar één boompje te zetten? • Respekt voor het kwetsbare, jonge leven? • Of krijgt de dienst beplantingen en renovatie (als zoiets bestaat aan de KUL) nu ook al Agalev-sympathieën? •

□ □ □

De aandachtige Veto-lezer heeft gemerkt dat de klemtonen in dit nummer liggen op de vredesweek en bij porno en verkrachting. • Zeer ernstige onderwerpen. • Maar er mag toch ook al eens gelachen worden? • Zo werd er gezocht naar foto's bij het verkrachtingenssay van pagina 5. • Louis De Meuter suggereerde dat ze misschien passende illustraties hadden in het Vrouwenhuis. • Waarop Mieke Cantineaux, ko-auteur van net essay, opmerkte. • «Jong, in net Vrouwenhuis, daar hebben ze geen ballen!» •

□ □ □

In het Instituut voor Farmaceutische Wetenschappen, alwéér aan de Van Evenstraat, deed zich een paar weken geleden een explosie voor. • Niemand werd gewond, gelukkig, maar er vlogen wel verschillende ruiten aan diggelen. • Een aantal geparkeerde auto's werden beschadigd. • Als dat voortvoren van profeten of studenten waren, valt het nog mee. • AP of studenten mét auto kunnen zich wel een blutsje permitteren. • Maar wát als het de vervoermiddelen van wetenschappelijk of technisch personeel waren? •

De oorzaak van de ontploffing is gemakkelijk te achterhalen, aldus de unief. • Het malleur gebeurde tijdens de distillatie van tetrahydrofuran waaraan reductor werd toegevoegd. • De daardoor ontstane peroxiden deden het boeltje de lucht ingaan. • Als dat geen klare taal is! • Er werd géén middel gesuggereerd om dergelijke voorvalletjes te voorkomen. • Een paar boompjes misschien? • WIN

ALMA-MENUS VAN MAANDAG 21/3 TOT VRIJDAG 25/3

	Restaurant Alma II en III	Snack Alma I Gasthuisberg, Pauscoll. Meisjescentrum	Snack Alma II Alternatief	Sedes
ma 21/3	groentebouillon rumpsteak provençaalse saus aardappelen yoghourt met fruit	groentebouillon visvulsel royal puree fruit	rijst met basilicum en laurier yoghourt met fruit	soep van de dag (avond) griekse pilav
di 22/3	sollerinasoep A II visfestival A III paardenbietstuk rauwkost en rijst yoghourt	sollerinasoep gehakte steak rauwkost kroketten yoghourt	granenscotel met rauwkost fruit	soep van de dag varkensrib romige schorseneren aardappelen fruit
woe 23/3	preisoep varkensgebraad spinazie in room aardappelen yoghourt met fruit	preisoep stooftvles met erwtjes en wortelen puree yogourt	kikkererwtten op z'n Catalaans yoghourt	soep van de dag (avond) gegratinde selder met hesp puree yoghourt
do 24/3	longchampsoep A III visfestival A II braadworst rode kool met rijst yoghourt	longchampsoep worsten verse groenten aardappelen fruit	kaastaart yoghourt met fruit	soep van de dag milaans varkenslapje aardappelen
vrij 25/3	cultivateursoep hamburger met ei witlofsla puree yoghourt	cultivateursoep kabeljauw met zeevruchten fruit	macaroni met groentenratjetoe yoghourt	soep van de dag pizza yoghourt met fruit

WERK GROEP VOEDING: dit is een keuze uit de ALMA-menu's gemaakt door de werkgroep voeding. Deze menu's bieden u de beste garantie voor een evenwichtige voeding. Voor verdere inlichtingen kunt u zich wenden tot LEO VAN DER AA. Tel. ALMA 2299 11
VIVIFESTIVAL: dinsdag 22/3 in Alma II, donderdag 24/3/83 in Alma III.
Warm: noordzeemarmite met schippersbrood, provinciaalse zeesteak;
Koud: korfje met zeevruchten, neptunus assortiment.

